

קול קהילתינו

יורל ע"י

התאחדות אברכים
דקהל יטב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל בני ברק

פרשת בא תשפ"ג

תוכן הענינים

- א. נינים ופרהים..... א
- ב. מזהב שב"א..... ב
- ג. פרי תמרים..... ג
- ד. פניני יואל..... ד
- ה. תורת רבינו בחיי..... ה
- ו. מקרא ואגדה..... ו
- ז. משלחן בית הוראה..... ז
- ח. למען ידע..... ח
- ט. לא שינו את לשונם..... ט
- י. הוסיפו נגן..... י
- יא. לקדשינו..... יא
- יב. יומא דהולוא..... יב
- יג. משלחן גבוה..... יג

זמנים לשבת קודש

- הדלקת הנרות..... 4:47
- עלות השחר..... 5:24
- הגן הקדוש..... 6:42
- סוף זמן קרי"ש א'..... 8:29
- סוף זמן קרי"ש ב'..... 9:15
- סוף זמן הפילה..... 10:08
- המות היום..... 11:53
- שקיעת החמה..... 5:10
- מוצאי שבת..... 6:22

לוח השיעורים

יסודי התורה
מסכת נדרים ע"א - ע"ב

תורתך שעשועי
מס' מנחות ל"א - ל"ד

שונת הלכות
א"ח סימן תרמ"ז ס' ב-ו

יואל משה
אות קנ"ג - קנ"ד

אהבת קדושים
זכרון פ' י"ג מש"ג -
מנחות פ' ב' מש"ה

Cong. Yetev Lev
D'Satmar
Bnei Brak

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

ביומ"ד עטרת זקנים

ביומ"ד בוך משה

ביומ"ד רח' רמב"ם

ביומ"ד בית יוסף

ביומ"ד הגדול

נתייסד ע"י ב"ק מרן רב הדיין ז"ע - בנשיאות ב"ק מרן רבנו שליט"א - בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

הגנו מודיעים בזה לכל אנשי שלומינו
בעלי בתים ואברכים ובחורי חמד שיחיו

כי בליל שב"ק זו
פרשת בא

יומא דהילולא קדישא של מרנא ורבנא
הגה"ק בעל עצי חיים זי"ע

תתקיים אי"ה

שבת אחים

בראשות מורינו הגה"צ
ראש ישיבתנו שליט"א

בבית מדרשינו הגדול - היכל קליין

בשעה 10:00

זכותו הגדול והקדוש יעמוד לנו ולכל ישראל

בברכת שבתא טובא
הנהלת הקהילה

עיצים ופרחים

דברי תורה נחמדים על פרשת השבוע

רוצה גם כן שבניו יהיו יראי ד'. וזו ובחרת בחיים וחיית ורבי"ת, היינו, שתלך בדרך זה שתוכל להתפאר לפני חבירך במעשים האלה, כי ורבי"ת מלשון רב וגדול, וגם למען תחיל אתה וזרעך, שרצונך הוא אשר גם בניך ילכו בדרך הזה, עיי"ש. ועל פי זה יתפרש כאן כמו כן, שאמר הקב"ה למשה רבינו ע"ה בא אל פרעה, היינו, מי שהוא נבון בדרכי השם ואין יודע איך לנטות ימין ושמאל ובאיזה אופן לעבוד השי"ת, זהו שאמרה תורה כי אני הכבדת", היינו, שיעשה מעשים כאלה שיוכל להיות מכובד לפני בני אדם במעשיו, וזו את לבו ואת לב עבדי", היינו, עבדות כזו יבחר האדם לעצמו. ובחינה השנית, למען תספר באזני בניך כו', רומז שתלך בדרך כזה אשר אתה רוצה שגם בניך ילכו בדרך הזה, אותו הדרך תבחר לעצמך והוא טוב ויפה.

ויאמר משה כנערינו ובזקנינו נלך וגו', הקדמת נערים לזקנים צריכה ביאור. ונראה לפרש על פי מה ששמעתי בשם אדמו"ר

הרב הצדיק מרן מהר"ש מבעלז זצוק"ל לפרש הפסוק והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, כי עבודת הנערים משובחת בגלל מעלת הזריזות שנמצאת בהם מטבע הילדות בעוד שעבודת הזקנים מעולה עקב עשייתם כל דבר במתינות וישוב הדעת. וזה שמבטיח להם הנביא, שבביאת משיח צדקנו ישיב ה' לב האבות על בנים ולב הבנים על אבותם, שיזכו לעבוד את ה' עם שתי מדריגות אלו זריזות עם מתינות וישוב הדעת. זאת היתה כוונת משה רבנו ע"ה באמרו כנערינו ובזקנינו נלך, להורות על שתי הבחינות בעבודת ה', מעלת הנערים ומעלת הזקנים, והקדים מעלת הנערים והזריזות, כי לענין הליכה נאמרו דבריו ובה

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כו' הדקדוק מפורש בזהר הקדוש לך אל פרעה היה לו לומר, ועוד מה זה נתינת טעם כי אני הכבדתי את לבו, אדרבה מאחר שהכביד את לבו למה לו לילך בחנם הלא בודאי לא ישמע לו. ונראה לפרש דהנה בראות הצדיק נפלאות הבורא או כשישמע מחבירו הצדיק דברים קדושים אזי הוא מתלהב בעבודת הבורא יתברך ויתעלה מה שאין כן הרשע אף כשרואה נפלאות או שהצדיק מדבר אליו פעם אחד אזי הוא חוזר לפי שעה אבל אינו מתקיים בקרבו איזה זמן והוא ככלב שב אל קיאו. אבל כשהצדיק מדבר אליו יום יום או בראותו נפלאות הבורא יום אחר יום יכול להיות מתקיים בידו זמן רב. וזהו בא אל פרעה בקביעות יום אחר יום ולא בדרך ארעי ולכן לא נאמר לך שהוא לשון ארעי וזהו הנתינת טעם כי אני הכבדתי כו' למען שיתי אותותי רוצה לומר אותיותי הקדושים שתדבר אליו יום יום אשים בקרבו דייקא כלומר שיתקיימו בקרבו זמן רב ולא כן כשישמע אליך בפעם הראשון יחזור לסורו כנ"ל.

(נועם אלימלך)

בא אל פרעה כו'. לפי מה שפירש אדמו"ר זצלה"ה בספה"ק אמרי נועם בפסוק ובחרת בחיים וחיית רבית, ואח"כ נאמר ובחרת בחיים למען תחיל אתה וזרעך, שפירש שם אשר יבחר האדם דרך שיוכל להתפאר לפני בני אדם לומר אני עשיתי דבר הזה והמעשים האלה המה לו לתפארת, וגם שיבקש על בניו שיעשו גם המה כמעשיו, היינו, בתורה ובמצוות. אולם בעבירה לא יוכל האדם להתהלל לפני חבירו לאמר אני גדול ומכובד יותר ממך מחמת שעשיתי עבירה זו, וגם אפילו הבעל עבירה אינו רוצה שבניו יעשו כמעשיו הרעים ועוד יכעוס עליו לבלתי עשות המעשים האלה, ואדרבה, הוא

כי אני הכבדתי את לבו, איתא במדרש כי אני הכבדתי את לבו מהו הכבדתי שעשה הקב"ה את לבו מכבד, וקשה למה דווקא ככבד. וי"ל הדין הוא כבד שנמק ונשאר ממנו כזית במקום מרה כשר אבל הלב שנמק הוא טריפה בכל אופן, הנה כתיב ובכה בעמך ובכל עבדך יעלו הצפרדעים, ופירש"י בתוך מעיהם נכנסין ומקרקרים, הנה רצון ד' היה להחיות את פרעה בכדי שיספר לבאי עולם הניסים ונפלאות שעשה הקב"ה לישראל במצרים לפי זה אם הצפרדעים היו נכנסים למעים של פרעה ואוכלים מלבו אז יהיה טריפה וטריפה אינה חיה ולא יוכל לספר לכן אמר המדרש שהקב"ה עשה את לבו ככבד היינו שנתן ללבו דין כבד שאם נשאר כזית אז עדיין כשר, וזה שאמר הכתוב כי אני הכבדתי את לבו שנתתי ללבו דין כבד, למען שתי אתותי אלה בקרבך, שנכנסו בקרבך (בתוך מעיו) אכלו מלבו, ולמה נתתי לו דין כבד, ולמען תספר, שיוכל לספר את כל הניסים והנפלאות שעשיתי במצרים.

(ילקוט האורים)

ויאמר אליהם לכו עבדו את ה' אלקיכם מי ומי ההולכים, ויאמר משה **בנערינו ובזקנינו נלך וכו' ויאמר אליהם יהי כן ה' עמכם וכו' ראו כי רעה נגד פניכם,** וברש"י ומדרש אגדה שמעתי כוכב אחד יש ששמו רעה אמר להם פרעה רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה וכשחטאו בעגל ובקש הקב"ה להרגם אמר משה בתפלתו למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם זו היא שאמר להם ראו כי רעה נגד פניכם מיד וינחם ה' על הרעה והפך את הדם לדם מילה, קשה למה המתין עד כאן לומר להם שראה כוכב ששמו רעה בתחילת שליחותו של משה היה לו לומר להם זה. וי"ל, בתחילת שליחותו של משה הרי אמר משה לפרעה כה אמר ה' בני בכורי ישראל אם כן ישראל הם חלק ה' עמו ועליהם נאמר מאותות שמים אל תחתו כי אין למזלות שליטה עליהם לכן לא אמר להם פרעה רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה אבל עכשיו שאמר לו משה בנערינו ובזקנינו נלך ופירש בס' עשרה מאמרות הא דאמר בנערינו ובזקנינו רמז לו על שני מלאכים מט"ט וסנדלפון הנקראים נערים וכתיב הנה אני שולח מלאך לפניך ופירש"י כאן נתבשרו שעתידין לחטוא ושכינה אומרת להם כי לא אעלה בקרבך: לכן כששמע פרעה שמלאכים ילכו אתה אז חשב פרעה מעתה הנה ככל הגוים בית ישראל שהם תחת שרים של מעלה א"כ הם גם תחת ממשלת הכוכבים לכן אמר עכשיו ראו כי רעה נגד פניכם רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה.

(כסף נבחר)

ויעל הארבה וגו' והנה בכל גבול מצרים, בבעל הטורים מסורה, כאן, ואיך וינח ביום השביעי מלמד שנח הארבה בשבת, יש לפרש על פי המדרש למה הביא עליהם ארבה לפי ששמו את ישראל זורעי חטים ושעורים לפיכך הביא עליהם ארבה ואכלו כל מה שזרעו להם ישראל, והנה יש במדרש שישראל נחו ביום השבת ולא עשו שום עבודה לכן נח גם הארבה ביום השבת.

(טללי אורות)

תופסת הזריזות מקום בראש. (אזור אליהו)

ויקרא פרעה אל משה וגו' רק צאנכם ובקרכם יוצג וגו', להבין הלא צעקו נלכה נזבחה, ואיך ישאירו הצאן והבקר ומה יהיה להם לזבוח. אמנם **פרעה חשב אשר השי"ת צריך לעבודתנו חלילה,** וחשב מתחילה אשר השי"ת צריך לנו שנעבוד לו בעבודת קרבנות דוקא כאשר אמרו לו נלכה נזבחה, לכן אמר להם לכו נא הגברים וגם הצאן והבקר ילכו אולם לא הטף כי הם אינם נצרכים לעבודה שאין דרכם לזבוח. וכאשר ראה שלא נתרצו לזה, כי אם דוקא שטפם ילכו עמם, חשב אולי הוא להיפוך שזה הוא עבודתם שיביאו את טפם עמם, כמו שמצינו במצות הקהל, לכן אמר צאנכם ובקרכם יוצג וטפכם ילך עמכם. והשיב לו משה, גם אתה וגו' ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' עד בואנו שמה, **לא כמו שאתה מדמה שצריך הוא ית' לעבודה שלנו חלילה, ולכן יהיה עבודה זו דוקא או עבודה זו דוקא, כי אינו שואל מאתנו כי אם לעשות נחת רוח לפניו ית', ואינו שואל כי אם לפי מדרגתו אשר נעמוד אז בזו הרגע, ואין נפקא מינה במה.** ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה', פירוש שאנחנו בעצמינו אינם יודעים מקודם במה נעבוד את השי"ת, עד בואנו שמה, פירוש לפי הזמן והמדרגה שאנחנו אז בזו הרגע, ופעם אנו עובדים את השי"ת בזה ופעם בזה, **ואין איש ישראלי יכול לידע בעצמו במה עובד השי"ת אם בתפילה אם בלא תפילה, כי פעם הוא כה ופעם הוא כה. (ישרש יעקב)**

זכור את היום הזה וכו'. על דרך אמרם ז"ל **שבכל יום חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים כו',** כי גאולת מצרים היה כדי להוציא דעתנו, פירוש דעת שלנו מן הגלות, ועם כל זה עדיין יש אחריה גלות, כמו שנאמר אהיה אשר אהיה כו', ודרשו חז"ל אהיה עמכם בגלות אחר, **וכדמיון זה, צריך האדם מקודם לראות לצאת מתאוות רעות בחינת מצרים,** על דרך שפירשתי זכר ליציאת מצרים, שיזכור ליציאת ממצרים שהוא ערות הארץ תאוות רעות, ופרעה אותיות הער"ף, שמורה על קשיות העורף בתאוות רעות, משא"כ אם יאמר האדם להתפלל ולעבוד את ה' בדעת שלימה קודם יציאתו מתאוות רעות, זה אי אפשר כלל וכלל, **ועם כל זה גם אחר שידע בעצמו שיצא מתאוות רעות רש לו דעת לעבודתו ית"ש, לא יבטח ויאמין בעצמו, רק ידע שיש אחריה גלות עדיין מיצר הרע, עד שישבור כל הס"א בתיקון מדותיו כראוי.**

(זרע קודש)

חמידא סכנתא

בימים אלו התחילו
לפרק אבני הבנין מבחוץ

וסכנה גדולה להתקרב לבנין ביהמ"ד בשעות העבודה

ע"כ באנו להזהיר גדולים על הקטנים
שלא לעמוד כלל וכלל
ע"י בנין ביהמ"ד ברחוב קדושת יו"ט

ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר

ברוך אשר יקום את דברי התורה הזאת

זכות הלימוד רצופות במשך השבוע העעל"ט

זכות לשיעור א'

מוה"ר יהושע פאליק שווארץ הי"ו לזכותו ולהצלחתו	מוה"ר אלימלך יחזקאל משה גראס הי"ו לזכותו ולהצלחתו
מוה"ר יואל כהן הי"ו לזכותו ולהצלחתו	החפץ בעילום שמו לזכותו ולהצלחתו

זכות לחברותא

מוה"ר ישכר בעריש מילער הי"ו לדגל הכנס בנו לעול תורה ומצוות	מוה"ר מרדכי הימליך הי"ו לזכותו ולהצלחתו
מוה"ר יואל ראטה הי"ו לזכותו ולהצלחתו	מוה"ר חנני' יו"ט ליפא מייזליש הי"ו לע"נ הרד"ק
החפץ בעילום שמו לזכותו ולהצלחתו	רבי דוד ב"ר שלמה ז"ע מלעלוב

זכות לבחור

מוה"ר חנני' יו"ט ליפא ראטה הי"ו לזכותו ולהצלחתו	מוה"ר צבי אריה אייכלער הי"ו לע"נ הרד"ק אורי ב"ר עמרם ז"ל
מוה"ר יעקב קליין הי"ו לדגל שמחת ארסי נכדתו	מוה"ר יואל פייערווערנער הי"ו לזכותו ולהצלחתו
מוה"ר משה מילער הי"ו לע"נ אמו מרת לאה ב"ר משה ישראל ע"ה	מוה"ר שלמה אהרן וויינבערנער הי"ו לזכותו ולהצלחתו
מוה"ר אברהם חיים וויינבערנער הי"ו לזכותו ולהצלחתו	מוה"ר אהרן ווייס הי"ו לזכותו ולהצלחתו
מוה"ר שמואל שמעלקא אלטר ננעט הי"ו לזכותו ולהצלחתו	מוה"ר ברוך אקער הי"ו לזכותו ולהצלחתו
מוה"ר ברוך כהן הי"ו לע"נ אביו הרד"ק אברהם יודא ב"ר יוסף אליהו ז"ל	מוה"ר אברהם אלכסנדר פייערווערנער הי"ו לזכותו ולהצלחתו
	מוה"ר יואל שטיין הי"ו לזכותו ולהצלחתו

בהוקרה

פנימאל פילוגי - בלג פתאמדיס פיקריס

**אשרי להם ואשרי חלקם!
מהם יראו וכן יעשו!**

פרי תמרים

ד"ת מרבתינו הקדושים עצי התמרים

התשובה. וזש"ה בא אל פרעה, ופירש"י והתרה בו, פירוש לעזוב דרכו הרע ולשוב בתשובה על אשר הרע לישראל. ולכאורה היה מקום לומר דאפילו אם ישוב בתשובה לא מהני מידי, דהא לאומות העולם לא מהני תשובה, עז"א הכתוב כי אני הכבדתי את לבו, ר"ל דהא הטעם מה שלאוה"ע לא מהני תשובה, הוא כיון שמעצמם חטאו ולא מצד היצר הרע, אבל כיון דהכבדת לב פרעה מאת ה' היתה זאת, שפיר מהני ליה תשובה כדי שיתעורר על ידי זה מדה העליונה שיאמר הקב"ה אני שגרמתי לו אשר הכבדתי את לבו.

יתבאר הכתוב על פי דברי הגמרא גדול המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצוה ועושה, וביאר אאמור"ר זללה"ה בעצי חיים הטעם עפימ"ש האוה"ח הק' בענין המרגלים כי בכל שליח נולד תכונה של המשלח. ומעתה אם האדם הוא מצווה ועושה הרי נעשה הדבר על פי דיבורו של הקב"ה אשר צוה לעשותו וא"כ הוא שלוחא דרחמנא ונולד בו תכונה קדושה מאת המשלח הבו"ה, ולכן הוא גדול ממי שאינו מצווה והוא עושה על פי עצמו. וזש"ה בא אל פרעה, ולא אמר לך, כי מאחר שהלך משה בשליחותו של הקב"ה נולד בו תכונה קדושה מכח המשלח הבו"ה, ונחשב כאילו הקב"ה בעצמו הולך עמו, וע"ז המשיך ואמר ולמען תספר באזני בנך וכן בנך, שימסור משה רבינו לישראל את דבר ה', כדי שיהיו כולם מצווים ועושים מפי הנקב"ה ועל ידי זה יוולד תכונה קדושה מכח המשלח בלבב כל ישראל, וידעתם כי אני ה' ה', היינו שידעו כל ישראל שיש בקרבם תמיד כוחו של המשלח הבורא ב"ה.

(ברך משה)

איתא במדרש גדולה חיבתן של ישראל שנגלה הקב"ה במקום עבודת כוכבים ובמקום טינופת וטומאה בשביל לגאלן, והקשה ביפ"ת הרי הרי הקב"ה כהן הוא והאיך עבר

נ"ל לפרש, כי השי"ת רצה להשריש בלבבות ישראל שהיו אז נעדרי אמונה, אמונת השגחה שידעו שהוא ית' משגיח עליהם בין בגלות בין בגאולה, וידוע כי ההשגחה מתחלקת לשתיים, השגחה ניגלית בשדוד הטבע והשתנות המצאים, והשגחה נסתרת, ולא ראי זה כראי זה, כי גילוי הוא שינוי הטבע וזו אינה שינוי הטבע, ולעומת זה היא אמונה יותר גדולה להאמין אף ששעת הישועה סגור ומסוגר לפי הראות, מכל מקום ההשגחה מתפלשת בכל רגע בכל נקודה ונקודה, ויותר נפלא השגחה בעת הגלות מהשגחה בעת הגאולה, ולכך הכביד הקב"ה את לבם להראות רשעתם ושנאתם לעם ה' והם בידם כחומר ביד היוצר ואעפ"כ

מתקיימין, וגם השגחה גלויה יתפרסם בעת עשיית הניסים, והיינו בא אל פרעה, כי בין אם מכביד לבו להרע יותר, ובין שיעשה נס, הכל נצרך ולא דבר רק הוא, והיינו כי אני הכבדתי וגו' למען שיתי אותותי אלה, ר"ל אותות שמורה עלי ועל השגחה, בקרבו היינו כשעדיין אתם בקרבו דייקא היינו השגחה מסותרת, ולמען תספר וגו' היינו השגחה גלויה, והבן.

(ישמח משה)

ונראה ליישב הדקדוק הנ"ל עפמ"ש בזרע קודש לפרש ושב ה' אלקיך את שבותך, דהנה באתערותא דלתתא נעשה כן לעילא, וכתביב ד' צילך, כשאדם שב ומתחרט על חטאיו, גורם כך למעלה שכביכול הקב"ה אומר ואשר הרעותי, אני הוא שגרמתי להם שבראתי היצר הרע, ושב הוא כביכול ומתחרט על זה, וזה שאמר ושב ה' אלקיך את שבותך, כלומר שהוא כביכול ישוב בתשובה, על ידי שבותך. ובזה כתב אאמ"ו זלה"ה בספר קדושת יום טוב טעם לשבח מדוע לאומות העולם לא מהני תשובה רק לישראל, כיון שהתשובה היא רק להתעורר על ידי זה מדה העליונה שיאמר ד' אני הוא שגרמתי להם, וכ"ז בישראל, אבל באוה"ע העולם אשר הם ממקור הרשע, וגם אם לא היצה"ר היו הולכין בחושך, על כן בדין הוא שלא יועיל להם

דקדקו המפרשים על הכתוב דהוה לי למימר לך אל פרעה. ויתבאר על פי מה שכתב מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל לבאר מה דאיתא במדרש על הפסוק בעת ההוא יעמוד מיכאל וגו', מהו יעמוד משתתק, ולכאורה יש סתירה על זה ממה שאמרו במדרש בעת ההוא יעמוד מיכאל השר הגדול, שהוא תובע צרכיהן של ישראל ומלמד זכות עליהם. וי"ל דתרוויהו אמת, דלעתיד לבוא יעמוד מיכאל לבקש רחמים על ישראל כי כן מידתו תמיד להמליץ טוב על ישראל, אבל כאשר יראה תוקף הדין והתגברות המקטריגים ושאיין די זכותים לישראל לנצח את המקטריגים ולדחותם, יתן השי"ת דעת למלאך מיכאל שישתתק מלהמליץ, ואז הקב"ה בעצמו ילמד זכות עליהם. ובזה יתבאר הכתוב דכתיב בא אל פרעה ולא לך, כי בני ישראל בהיותם בארץ מצרים היו משוקעים במ"ט שערי טומאה ולא היה להם זכיות כדי לצאת מאפילה לאורה, ולזה אמר הקב"ה למשה בא אל פרעה שגם אני הולך עמך, שהקב"ה בעצמו ילמד עליהם זכות לסתום פיות המקטריגים.

(מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א)

על לאו דטומאה, ותירץ הקדוש רבי שמשון מאסטראפאליא שזהו חיבתן של ישראל שנקראו בניו למקום, ואב מטמא לבנו. ונקדים עוד קושית הרמב"ם מפני מה נענשו המצריים הלא כך גזרה חכמתו ית' ועבדום וענו אותם, ותירץ הראב"ד שזה היה על קושי השעבוד, וכתב החיד"א דדוקא אם יש לישראל דין בנים למקום אז אמרינן לא ניחא ליה להקב"ה שנשתעבדו בניו בקישוי יתר על הגזירה, אבל אם יש להם דין עבדים אז לא איכפת ליה אם משתעבדים יתר מן המדה. וזה יתבאר הכתוב ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה, שהקב"ה נצטרף עם משה רבינו והלך עמו יחד, וקשה הא הקב"ה כהן הוא והאיך הלך במקום טומאה, לזה אמר כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אותותי אלה בקרבו ולמה יענש הרי הגזירה היא מהקב"ה, וצ"ל שהיא בשביל קישוי השעבוד וע"כ דדין בנים להם להקב"ה, ושפיר הלך הקב"ה עם משה לבית פרעה כי כהן מטמא עצמו בשביל בנו.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

**חלק מהוצאת הגליון נתנדב לעילוי נשמת
האה"ח מרת פּעסיל אפעל ע"ה**

ב"ר זאב ז"ל
נלב"ע ט' שבט

הונצה ע"י בנה

הרה"ח ר' ישראל מנחם אפעל שליט"א
אב"י בקרית יואל יע"א

הגליון לשבוע זו נתנדב ע"י ידידינו המחותנים

פנחס גאלדשטיין שליט"א

אב"י בלאנדאן

לרגל שמחת נישואי בנו החתן ני"ו בשעטו"מ למזל טוב

עב"ג הכלה תחי' בת

הרה"ח ר' חיים אליעזר מאשקאוויטש שליט"א

יה"ר שיזכו לבנות דורות ישרים ומבורכים

פי חג יהוה לנו.

זה חג שבועות הוא יום מתן תורה שכבר אמר לו (לעיל ג, יב) "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה", ואין לפרש חג פסח שהרי במצרים עשו את הפסח, גם אי אפשר לפרש סכות שהרי אין לו זכרון בהר האלוקים, אבל הוא חג השבועות שבחדש סיון הוא שכתוב (לקמן יט, א) "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני", ויום זה ראש חדש סיון היה, ונשתתהו שם ה' ימים ולמחרתו ביום ששי נתנה תורה.

למדך שהיו בני אדם מתים במכת הארבה כשם שהיו מתים במכת הברד, ואולי היה הארבה מסמא את עיניהם כענין הצרעה בזמן יהושע. או יאמר "את המות הזה", לפי שכל פירות האדמה נשתדפו בברד ואחר כך בא הארבה לכלות מה שהשאיר הברד, ואחר שתי מכות אלה לא נשתיירה מחיה לבני אדם בארץ, והנה זה להם מות.

לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים.

תפלתו של משה במכת הארבה היא שעמדה עד היום שאין

ארבה מפסיד בכל גבול מצרים, ואם יפול בארץ ישראל ויבא ויכנס בגבול מצרים אינו אוכל מכל גבול מצרים כלום, וזה דבר ידוע. והנה דברי משה בתפלתו נאמנים לשעה ולדורות, וכן בדבורו שאמר (לעיל ח, כה) "רק ביאור תשארנה" נשאר שם עד היום שרץ המים הנקרא אלתמס"ה (קראקאדיל) ושם מתגדל, ואומרים כי לפעמים יוצא מן המים שבנהר נילוס ששם גדולו, ויוצא אל שפת הנהר וכולע מה שמוצא שנים או ג' בני אדם ביחד ואין שולטים בגופו חנית וחצים אלא אם יכוונו לתקוע בבטנו, ואמרו הרופאים כי יש לו ארם, והנוגע בגופו מזיק לאדם אפילו אחר מיתה, והוא צפרדע, וכן פי' רבינו חננאל ז"ל. ועל זה נאמר (תהלים קה, ב) "שיחו בכל נפלאותיו".

מתוך דברי ההקדמה לפרשת השבוע

אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה (משלי כ"ח, פסוק י"ד)

שלמה המלך ע"ה יצוה בכתוב הזה על האדם שיהיה רך הלבב ויהיה מפחד תמיד בכל עניניו ובכל פעולותיו ושיסתכל ויתבונן בתכליתם ויזהיר אותו שלא יקשה את לבו פן יענש. והזכיר לשון "אשרי" ולא מצאנו מלה זאת בכל הכתובים בלשון יחיד כי אם בלשון רבים, והטעם בזה, לפי שאין מאשרים ומהללים את האדם בעבור מדה טובה אחת או מעלה אחת בלבד רק בהמצא בו מעלות ומדות טובות רבות. וכן כתוב, "אשרי האיש אשר לא הלך", מונה והולך רבוי מעלות "לא הלך", "לא עמד", "לא ישב". וכן בכאן "אשרי אדם מפחד תמיד" יאמר, מי שהוא מפחד תמיד בכל פעולותיו שהוא עושה והוא מחשב בהם ומתבונן תכליתם בנזקם ותועלתם טרם שיפעלם, בודאי יש לו מצות טובות רבות שבהם הוא טוב בעיני אלהים ואדם, ומפני שבעל המדה הזאת הוא נמשך בזה אחר השכל ובא כנגד החומר לכך הזכיר "אדם" ולא איש, לפי שלשון "אדם" נגזר מאדמה, וכאלו אמר אשרי הנגזר מאדמה המקורין מחומר שמניח החומר ונמשך אל השכל שהוא מפחד תמיד בכל עניניו ובכל פעולותיו, ונותן לבו אל תכליתם, כי מי שעושה כן לא יחטא לעולם, כענין המאכל והמשתה שאין ראוי שיכין אדם בזה לחוש הטעם ולמלאות התאוה כי בענין הזה הוא משתתף עם הבהמה, אלא שיכין אל התכלית ומה היא התכלית שיהיה גופו בריא וחזק ויוכל לעבוד הש"י וכל השאר זולתי אל התכלית הזה הנה זה חטא. וכן בשאר כל פעולותיו יש לו להיות מפחד תמיד שלא יבא בשום דבר כנגד התורה לא מצד דבריו ולא מצד פעולותיו. ומקשה לבו יפול ברעה, מי שאינו מתבונן בתכלית פעולותיו הוא המקשה את לבו ואין זה כי אם רוע לב ומצד אכזריות שיש בו והרך המפחד תמיד הפך המקשה את לבו כי המקשה את לבו, איננו רואה תכלית השכר במצות גם לא תכלית הפורענות בעברה, ומי שהוא מפחד תמיד יראה הפורענות טרם בואו כי יפחד ממנו, ומי שהוא מקשה לבו לא יראנו עד בואו עליו, זהו שהזכיר לשון "אשרי" שהוא לשון עליו, ומקשה לבו לדברים יקרה לו מצד הגאווה וגבהות הלב ועל כן הזכיר לשון "יפול", ואמר "יפול ברעה", כלומר אפילו ברעה אחת למדך הכתוב שהרשע מוכן לפורענות ומזומן ליום רעה, ואף ענשו ופורענותו של רשע הוא למענהו, כלומר לכבוד הש"י כדי שיתקדש שם שמים וכענין שנאמר "והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים", כשם שמצינו בפרעה הרשע שהיה מקשה לבו ועל כן נפל ואבד בסופו, הוא הכביד את לבו מעצמו כענין שנאמר "ויכבד לבו הוא ועבדיו והקב"ה הכביד את לבו יותר כדי להענישו יותר וכתוב, "ויכבד פרעה את לבו" ולמען רבות אותותיו ומופתיו במצרים,

ויחזק ה' את לב פרעה. אין טבע האדם שיסבול המכות האלה שיוכל לעמוד שלא ימות לבו בקרבו, והנה נתבאר בכתוב רשעו של פרעה ואכזריות לבו שהוא מתחזק במרדו בחמשה מכות ראשונות שהיה לו חזוק הלב מעצמו ברשעו ואולתו, ומן המכה החמישית ואילך היא מכת הדבר שכתוב בו "ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם", היה חזוק לבו סיבה מאת השי"ת, וזהו שאמר "ויחזק ה' את לב פרעה", ללמד כי העם בידו של הקב"ה כחומר ביד היוצר, וכן אמר ירמיה (ירמיה יח, ו) "הנה כחומר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל".

ויסר מעלי רק את המות הזה.

יום הבחינה!

הבחינה ביום ג'
פרשת בשלח

בשעה 8:30 עד 10:00 בערב

זבחים סז: - עד.

בבית מדרשינו הגדול

יום הבחינה!

הבחינה ביום ב'
פרשת בשלח

בשעה 8:30 עד 10:00 בערב

זבחים י"ט - ל'

בבית מדרשינו הגדול

התאחדות אברכים

מלאור שיצור'ר ליום השבת

שמחים אנו להודיע בזה לציבור אנשי שיחון
כי בליל שב"ק אחר התפילה

ידרוש בשבוע זו

הרב
משולם ישכר באב"ד
שליט"א

בבית מדרשינו הגדול היכל קליון

זכרו תורת משה במצוות שבת גרוסה

קמרכז הנורה
הנבאים

שובבי"ם

אויף דער וועלט, און אויף 'יענע' וועלט!..

אויף דער' וועלט:
התבוננת
אויף תיקון המעשים
התעוררות
מיט אמירת תהלים
התרוממות
דורך לימוד התורה

אויף 'יענע' וועלט:
מפטירין כדאמתול
כאשר בא ק"ך
א שלאג - ווארט
פון שפאָט און געלעכטער

אויף וועלן פלאַנען די 'אק'?

שבת טהרנו
אונז ווילן בלייבן הייליגן

שבת טהרנו

פניני יואל

פנינים יקרים בקצרה נאמרים מתורת רביה"ק בעל דברי יואל ז"ע

נ"נ ע"י הגה"ח ר' אהרן יודא בערקאוויטש זללה"ה

ביאור בענין המכות:

איזה מכה בא גם על ישראל לכו"ע. – האם שימשו המכות בשבת. – האם אפשר שיחזרו המכות לשלוט על המצריים. – מה אירע לבניהם של הרשעים שמתו בשלשה ימי אפילה. – למה חשש משה שיאמרו בדאי הוא.

טעם למה רק הארבה נח בשבת

וינח בכל גבול מצרים. ב' במסורה 'וינח' בכל גבול מצרים 'וינח' ביום השביעי. ופירש בבעל הטורים מלמד שנח הארבה בשבת. הקשו המפרשים מדוע דייקא הארבה נח בשבת, ולא שאר המכות.

ואפשר לומר על פי מה שכתב האבן עזרא (שמות ז כד) דמכת ארבה היה גם במחנה ישראל, שהרי יצאו ישראל ממצרים טרם זמן הקציר, ואם כן אילו לא אכל הארבה בשדותיהם, היה נשאר הכל למצריים, ולא היה שום טובה לישראל, אלא למצריים בלבד, ועל כן לא היה הנס במכת הארבה להפליא בין מצרים לישראל ע"כ. ומסתבר כדבריו, ובפרט שלא מצינו חולק על זה בפירושו.

ומעתה אפשר לתת טעם מדוע דייקא מכת הארבה נח בשבת, דהנה איתא בזוה"ק (ח"ב בקנא.) שאף הגיהנם אינו שובת בשבת אלא לשומרי שבת, אבל לאותם שלא שמרו שבת בעולם הזה אינו שובת. ועל כן בשאר המכות שהיו רק על המצריים (עיין ברמב"ן ח יח), שאין להם שום שייכות לשמירת שבת, לא שבתו ביום השבת, אבל מכת הארבה שבא גם על ישראל, שהמה שמרו השבת גם במצרים, על כן שבת ונח בשבת וא"ש.

*

טעם למה רק הסרת הארבה היתה נצחי

לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים. כתב רבינו חננאל מעת עתירת משה רבינו ועד עכשיו, אין ארבה מפסיד בכל גבול מצרים, ואם יפול בארץ ישראל ויכנס בגבול מצרים, אינו אוכל מיבול הארץ כלום ע"כ. וראוי להבין מדוע דייקא במכת הארבה, היתה הסרת המכה נצחי וקיום לדורות, מה שאין כן בשאר המכות.

ואפשר לומר על פי מה שכתב האבן עזרא (שמות ז כד) דמכת ארבה היה גם במחנה ישראל, שהרי יצאו ישראל ממצרים

הבנים אשר אבותיהם התחברו לדרכי המצריים הלכו בנפרד

ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו נלך. יש לדקדק כיון שאמר מקודם 'בנערינו', הרי כבר נכלל בנינו ובנותינו, ולמה חזר ופרט 'בבנינו ובבנותינו'. גם למה אמר ב' פעמים 'נלך', היה יכול לכוללם יחד, בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו נלך. ועוד ראוי להבין דברי שא צירף הנערים עם הזקנים בהליכה אחד 'בנערינו ובזקנינו', ואחר כך אמר 'בבנינו ובבנותינו', ולא צירף הזקנים עמהם.

ואפשר לומר דהנה אמרו רז"ל (עיין רש"י עה"פ וחמושים) דאחד מחמשה חלקים מבני ישראל יצאו ממצרים, וארבעה חלקים מתו בשלשת ימי אפילה, לפי שהיו רשעים ולא רצו לצאת ע"כ. ויש לחקור מה אירע לבניהם הקטנים של אותן הארבעה חלקים, שבוודאי היו רבים מאוד, הלא הם לא חטאו ואין עול בכפם, האם נאמר שאף הם מתו בעון אבותם במצרים, הלא כמו זר נחשב לומר כן. ויתכן לומר כי כשיצאו ישראל ממצרים, נצטרפו כל אלו הבנים אל הכלל ישראל ויצאו אתם.

והנה אותן הבנים בני רשעי ישראל, אף שהיה צורך גדול לשקוד על תקנתם ולהצילם, אמנם לצד שנתחנכו מקודם בבתי הורים אשר התחברו לדרכי המצריים, לא היה אפשר לחנכם יחד עם בני הכשרים שבישראל, כי יש סכנה גדולה שלא ישפיעו עליהם מהדרכים המקולקלים שראו בבתי אבותיהם. לכן עשו מהם ב' כתות חלוקות, דאותן הבנים שאבותיהם מתו במצרים, נצטרפו אל הזקנים שילמדו מהם דרכי ה', כיצד לפרוש מדרכי האומות ותועבותם, ובני הכשרים שבישראל, נתחנכו על ידי אבותיהם.

ולפי זה מדוקדק על נכון לשון הכתוב, שמתחילה אמר 'בנערינו ובזקנינו נלך', נתכוון בזה על הנערים שאבותיהם מתו במצרים, ואמר שהם לא ישארו במצרים, אלא גם הם ילכו ויצטרפו אל הזקנים, ומלבד זה 'בבנינו ובבנותינו נלך', הם בני הכשרים שבישראל שנתגדלו ונתחנכו אצל אבותיהם וא"ש.

(דף חצר:)

ולא יסקלנו. והנה אחר מכת חושך, דכבר ראו המצריים שקשרו ישראל הטלה בכרעי מטותיהם ולא יכלו לומר דבר, חזר פרעה לטענתו הקודמת דאין הכרח לזבוח במדבר דייקא, ותוכלו לזבוח גם בארץ דמי מעכב על ידכם. ולזה אמר 'רק צאנכם ובקרכם יצג'. והוצרך משה רבינו להודיעו טעם אחר מדוע לא יזבחו בארץ, כי 'ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' עד באנו שמה', היינו שכך נצטוונו מהקב"ה לילך דרך ג' ימים, ועדיין לא נדע תכלית ההליכה ודרך העבודה עד בואנו שמה, ורק אז יתגלה לנו אופן ומהות העבודה וא"ש. (דף רנב:)

✳

המצריים לא ידעו שהקב"ה מחליף את הזמנים

ויאמר משה כה אמר ה' 'כחצות' הלילה אני יוצא וגו'. כתב רש"י, ורבותינו דרשו כמו 'כחצות', דמשמע סמוך לו או לפניו או לאחוריו, ולא אמר בחצות, שמא יטעו אצטגניני פרעה, ויאמרו משה בדאי הוא וכו' ע"כ. וצריך ביאור למה חשש שהם יאמרו לו בדאי אתה, הלא יכול להשיב שהן המה הטועים, ואינם יודעים כלל מתי הוא הזמן בדיוק.

והנראה לומר דהנה כתב בספר נזר הקודש (פר' ויחי צ"ח ג) דיודע מחכמי האמת, שעל כל עת וזמן יש עליו מדה מיוחדת המאיר בה, וכפי בחינת המדה המאירה בשעתו כן הוא ההנהגה בעולם, ובהיות בחינת המדה מצד תוקף הדין הקשה, אזי העת מזומן לפרענות, ובהיות בחינת המדה מצד החסד והרחמים, אזי העת מזומן לטובה מופלגת, וזמן הגאולה אינו אלא באותו הזמן המזומן לחסד ולרחמים. ובעת הצורך כמו במצרים שלא יכלו להתמהמה, מחליף הקב"ה את הזמן לשעת הגאולה ע"כ.

ולפי זה בשנה של יציאת מצרים, הביא הקב"ה איזה יום שהיתה מאוחר במאתיים שנה [שהיה הזמן המזומן לגאולה]. וכיון שאינו דומה שעות ימי החודש של שנה זו, לשעות ימי החודש של שנה אחרת, כי השעות נחשבים בחשבון שנות החמה, ושנות הלבנה ושנות החמה אינם שוים, נמצא שהיתה חילוק בשעות בין שני הימים הללו.

ובזה יתבאר היטב, דהנה מכת בכורות היתה משמשת כפי החצות של היום בשנה המאוחרת, ונמצא לפי זה שאם היה אומר להם בחצות, והם היו חושבים שהכוונה על החצות כפי החשבון שלהם [ובוודאי היה להם חשבון מדוייק לפי השעות היום והלילה מתי צריך שתהיה חצות], הרי מעתה כשהיה מגיע המכה, בזמן של חצות לפי החשבון של השנה המאוחרת, היו הם צודקים לפי חשבונם. ומשה רבינו לא היה רשאי לגלות להם הענין של התחלפות הזמנים, כי הלא נשבעו ישראל שלא יגלו סוד העיבור לאומות העולם (כתובות קיא.), על כן אמר להם 'כחצות' הלילה וא"ש. (ח"ח קלז:)

טרם זמן הקציר, ואם כן אילו לא אכל הארבה בשדותיהם, היה נשאר הכל למצריים, ולא היה שום טובה לישראל, אלא למצריים בלבד, ועל כן לא היה הנס במכת הארבה להפליא בין מצרים לישראל ע"כ. ומסתבר כדבריו, ובפרט שלא מציונו חולק על זה בפירוש.

ובזה יובן מדוע דייקא בארבה היתה הסרת המכה נצחית, כי שאר המכות כיון שלא שלטו רק על המצריים (עיין ברמב"ן ח"ח), לכן כשהתפלל משה רבינו על הסרתם, הסכימו לזה שרי מעלה של כל ע' האומות שרוצים בטובתן של רשעים, על כן היה אפשר להיות הסרתן על ידי שליח, והנעשה על ידי שליח אינו נצחי, ואפשר שיחזור וישלט מכות אלו. מה שאין כן במכת ארבה ששלטה גם בישראל, היתה התנגדות גדולה מצד שרי האומות על הסרתן, ובהכרח היה הסרתן על ידי הבורא יתברך ולא על ידי שליח, ופעולת הבורא יתברך הוא נצחית וקיימת לעד, לכן מאז ועד עתה אין ארבה מפסיד בכל גבול מצרים וא"ש. (דף רמב.)

✳

במכת חושך נתבטל הע"ז של מצרים לעיניהם

לכו עבדו את ה' רק צאנכם ובקרכם יצג וגו'. הקשה הכלי יקר דאם צאנכם ובקרם יצג, אם כן מה יזבחו, ואיך אמר להם לכו עבדו את ה', והוא בעצמו מעכב בידם ע"כ. גם צריך ביאור למה רק אחר מכת חושך רצה למנוע הצאן ובקר, ומקודם לא הזכיר זה.

ואפשר לומר דהנה כתב בספר חוט המשולש, שלא שימשה החושך בשבת עיי"ש. ונראה לומר טעם בזה, על פי מה שמבואר ברמב"ן, דשלש המכות ארבה חושך ומכת בכורות היו בניסן. ולפי זה התחיל מכת הארבה בתחילת ניסן ופסק בז', דהרי כל מכה שימשה ז' ימים, ואחר כך היה החושך, נמצא דעשור לחודש היה באמצע ימי החושך. והנה איתא במדרש (עיין בטור או"ח סי' תל) שעשרה בחודש היה שבת, ולקחו כל אחד מישראל שה לפסחו, וקשרו אותו בכרעי מטתו, ואמרו להמצריים שעתידין לשחטו במצות השם, והיו שיניהם קהות על ששוחטין את אלהיהם, ולא היו רשאים לומר דבר ע"כ. ועל ידי זה נתבטל הע"ז בשורשה. ואפשר דלטעם זה היה צורך והכרח שיפסק החושך בשבת, כדי שיראו המצריים שלקחו ישראל שה לפסחיהם, ועל ידי זה יתבטל הע"ז לעיניהם, ואלמלי היתה החושך משמשת אז, לא היו מרגישים בכל זה, והסרת החושך היה להם צרה גדולה יותר מהחושך.

והנה פרעה כבר בא בטענה למשה ואהרן, למה לכם לילך למדבר ולזבוח שם, לכו זבחו לאלקיכם 'בארץ' [במקומכם], כי חשש להניחם לילך חוץ לגבול ארצו, פן יברחו ולא ישובו, אמנם משה השיב לו, הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם

מקרא ואגדה

סיפורי קודש באהלי צדיקים פגנים יקרים מלאים זיו מפיקים
משלים נפלאים על סדר הפסוקים

וימש חושך

איש חסיד אחד בא לר' חיים צאנזער וסיפר לפניו את צרתו שיהודי אחד השיג את גבולו, ושכר את בית המרזח מהפריץ, על אף שידע שרגיל הוא זה שנים רבות לשכור את בית המרזח, שלח ר' חיים לקרוא לו, ושאלו היתכן להשיג גדול רעך, הלה הצטדק את עצמו, באמרו שאותו איש הוא פושע ישראל ומצוה לקוברו, אמר לו ר' חיים, הנה מובא במדרש בפרשתן ולמה הביא עליהם חושך, כדי שיוכלו ישראל לקבור את הרשעים שמתו בשלוששת ימי האפילה, ולא יהיו רואים אותם שונאיהם, ובמכילתא איתא ה"ר' מתיא בן חרש אומר: ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך והנה עתך עת דודים, הגיע שבועתו שנשבע הקב"ה שיגאל את בניו, ולא ה"י בידם מצוות שנאמר ואת ערום ועריה, ונתן להם הקב"ה שתי מצוות, דם פסח, ודם מילה, שיתעסקו בהם כדי שיגאלו בזכותם, ואם כדבריך שמצוה היא לקבור רשעים, א"כ הרי היה בידם הרבה מצוות כאילו שהרי קברו הרבה רשעים בשלושת ימי האפילה, ואלא מכאן ראי' שאפילו רשעים אין שום מצווה לקוברם, ולכן אני גוזר עליך שתתן לו בחזרה את בית המרזח.

(גן יוסף)

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו

המגיד מדובנא נזדמן פעם לאחת הקהילות הרפורמיות, פנו אליו ראשי הקהילה ואמרו לו: שמענו עליך שאתה ממשיל משלים גדול, ויש את נפשנו לשמוע ממשליך, אולם עליך לזכור כי אנחנו בני אשכנז המתקדמים סולדים מן מהדרשות המתובלות בפסוקים לרוב, לכן אנו מתנים עמך בתנאי כפול שתשמיע לנו משלים צרופים בלי שום פסוק, השיב להם המגיד ואמר: אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלמד דרדקי שיצא עם תלמידיו לטייל ביער מחוץ לעיר, תוך כדי הליכה אמר המלמד לתלמידיו, אם יתנפלו עליכם כלבים בדרך אל תבהלו מפניהם, אלא אמרו מיד את הפסוק "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" ושוב לא תהי' להם שליטה עליכם, עודנו מדבר וסיעה של כלבים הגיע לעומתם מן היער הסמוכה, המלמד נשא מיד את רגליו ונמלט על נפשו, והתלמידים בעקבותיו, כשהגיעו למקום מבטחים שאלו התלמידים את רבם, מדוע ברח ולא אמר את הפסוק, השיב להם המלמד: מה אעשה והכלבים אינם נותנים לומר פסוק זה....

(לשון חסידים)

לא יחרץ כלב לשונו

הגאון ר' ישראל סאלאנטער נסע פעם על מסילות הברזל, וישבו שם קבוצה של משכילים, ושפכו בוז וקלון על עם ישראל החרדים לדבר ה', אמר להם ר' ישראל סאלאנטער, אספר לכם מעשה: ראש הכלבים הזמן פעם לדין תורה את ראש המשכילים, וטען בפני הבי"ד, דהנה הקב"ה נתן לנו מתנה, "נבילות וטריפות" דכתיב ביה "לכלב תשליכון אותו", והנה באו המשכילים ואוכלים אף הם נבילות וטריפות וגזל היא בידם, נענה ראש המשכילים ואמר: לא כתיב "לכלב שהולך על ארבע רגלים תשליכון אותו", וא"כ אף אנן נחשבים בכלל כלבים, השיב לו ראש הכלבים: אין הצדק בידך, דהנה בטעמא דמילתא שנתן הקב"ה מתנה זו לכלבים, ה"י בשכר שלכל בני ישראל לא

יחרץ כלב לשונו, וטעם זה שייכת רק להכלבים שהולכים על ד' רגלים אבל אתם שאינכם מקיימים פסוק זה, אדרבה בכל עת ועידן אתם שופכים בוז על ישראל עם קדושים, ולכן אסור לכם לאכול הנבילות וטריפות, ופני המשכילים חפו. (בפי ישראלים)

לא יחרץ כלב

בעיר בריסק פרצה פעם מחלוקת בתוך הציבור, וההבערה ללה"ב יצאת, וכראות הגאון ר' יאשע בער מבריסק (בעל בית הלוי) את אש המחלוקת המתלקחת בתוך המחנה, פנה אל מספר בעלי בתים שהיו בעלי השפעה על הצדדים, וביקש מהם שיבואו בדברים עם שני הצדדים וישימו קץ להמחלוקת, אבל הללו טענו שאין הם רוצים להתערב בריב לא להם, אמר להם הגרי"ב מבריסק, הנה כל ימי נתקשיתי להבין מאמה"כ "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" מפני מה לא נבחו הכלבים ועתה נתחווור לי, דהנה חז"ל אומרים (ב"ק דף ס:) כלבים בוכים מלאך המות בא לעיר, ולעומת זה כלבים משחקים אליהו הנביא בא לעיר, והנה במצרים היו שני הדברים בבת אחת, מצד אחד היתה המגיפה במצרים, מלאך המות בא לעיר, ומצד שני באה הגאולה לבני ישראל, אליהו הנביא בא לעיר, וא"כ הכלבים ראו את עצמם במבוכה רבה ולא ידעו איך עליהם לנבוח, להיות משחקים, אינם יכולים מפני מלאך המות, ומאידך גיסא להיות בוכים ג"כ אינם יכולים שכן אליהו בא לעיר, ובאין בידם להחליט, נמלכו בדעתם "ולא יחרץ כלב לשונו" שסגרו את פיהם ונאלמו, סיים הגרי"ב בדביו ואמר, אף אתם יש לכם פני הכלב, שאתם מעדיפים לא לפצות פה ולהשתיק המחלוקת. (אור יקרות)

חלק מהוצאת הגליון נתגרב ע"י ידידינו

מוה"ר חיים מרדכי געשטעטנער הי"ו
לרגל שמחת נישואי בנו בשעטו"מ למזל טוב

מוה"ר ישכר בעריש מילער הי"ו
לרגל היכנס בנו לעותומ"צ - והולדת נכדו למז"ט

מוה"ר אשר ענזיל גליק הי"ו
לרגל שמחת אירוסי בנו בשעטו"מ למזל טוב

מוה"ר יואל הירש הי"ו
לרגל שמחת הולדת בנו למזל טוב

נהלה!

מעוניק לבנו, נשער ברכותינו, אל מע"כ המלמדים החשובים, בכל מעלה ומדה
מוכתרים, מחדירים בלב התלמידים תורה ויראת שמים, ומידות טובות בכפליים,
משקיעים כוחם ואגם למען צעירי הצאן, שמם מהללים בשיר ורוח,

הרה"ח ר' מאיר חיים הלוי שישא שליט"א

הרה"ח ר' משולם הלוי וויינבערגער שליט"א
מלמדי כיתת ב'

הרה"ח ר' הערשל הכהן גראם שליט"א

הרה"ח ר' מנשה ברוך קליין שליט"א
מלמדי כיתת ג'

בזמירות נריע להם ונספר תהילתם
על התמסרותם בלב ונפש למען הצלחת המסיבה

ויהא רעיוא מן קדם אבוהון דשמיא, שיזכו להצלחה מרובה בעבודתם
הק' להעמיד תלמידים ישרים והגונים מתוך עונג ושמחה, וירוז רוב נחת
דקדושה מכל יוצ"ח מתוך בריות עפא עד ביאת עאל צדק, בב"א

המברכים בתודה ובזמרה

הורי התלמידים

סימן טוב ומזל טוב

בשמחה ובטוב לבב, נשגור ברכת מזל טוב, קדם מע"כ אבינו - חותנינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלו"ג למענינו, עדין הנפש ואציל המידות, נח לשמים ואהוב לבריות, נודע לעוז ולתפארה, האדם היקר באנשים, ה"ה

הרה"ח ר' מיכאל הערשקאוויטש שליט"א

ומנשים באוהל תבורך אמינו - חמותינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה שבביתם בנישואי בנם החתן כמר אפרים גי"ץ למזל טוב ובשטומ"צ

הכרבה אחת קדם זקנינו הנכבדים והמפוארים,

הרה"ח ר' ישראל הערשקאוויטש שליט"א
האה"ח מרת שווארץ שתחי'
ולנו"ב זקנתנו החשובה שתחי'

וזאת ברכותינו, מעומק לבבינו, שתזכו לראות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, ברכה והצלחה בכל עת, אמן.

כעתירת וברכת בניכם - חתניכם

מאיר יהודה, יהושע פאליק, פנחס זצ"ל הערשקאוויטש.

יעקב וייס, פנחס אליאלק פארקאש.

מזל טוב ונדיא יאה

באותות כבוד ואהבה, נברך ברכת מזל טוב, בכל לשון של חיבה, וברון שיר ושבח, מנשים מאהל תבורך, אמינו - חמותינו החשובה והצנועה, יהללוה בשערים מעשיה,

מרת הירש שתחי'

לרגל השמחה במעונה בהולדת נכדה אצל בנה

הר"ר יואל הירש הי"ו

יה"ר שמשמחה זו תהיינה אזנכם קשובות רב ברכות, אשר בזה אמורות ונשלחות, שתזכו לרוב נחת וקדושה, מכל יוצ"ח במידה מרובה וגדושה, בבריות גופא ונהורא נפישא.

כעתירת וברכת בניכם - חתניכם

משה יואל הירש

יואל זאווזאווטש, מאיר מאמק זאב זראס

נערך ע"י הגאון ר' ישראל שלום נאדבבערנער שליט"א דומ"ץ

שאלה: עקב מה שנכתב לאחרונה בענין מצות מעקה התעורר אצלי הענין שיש ברוח' ישמח משה אצלינו בשיכון קרית יואל כמה בנינים שאין עליהם מעקה, וחשבתי בדעתי אולי מפני שהוא בנין של שותפין או סיבה אחרת לכן פטור ממעקה, או שבאמת כן חייבת במעקה וצריך לעורר ע"ז.

בית של שותפים

(א) הנה לגבי בנין של שותפים איתא (מס' חולין קל"ז). מעקה אע"ג דכתב רחמנא לגגך דידך אין דשותפות לא, כתב רחמנא כי יפול הנופל ממנו, אלא גגך למאי אתא, למעוטי בתי כנסיות ובתי מדרשות. ובהמשך הגמ' אמר רב חנינא מסורא ליתנהו להני כללי וכו', והיינו דיש שם כמה דרשות לגבי שאר מצוות שגם בהם שותפים חייבים, ורב חנינא פליג על הכל, ע"ש ברש"י.

(ב) לכאורה משמע דפליג גם על דין מעקה, וסובר ששותפים פטורים, אבל בשו"ע (ח"מ סי' תכ"ז ס"ג) פסק המחבר בית של שני שותפים חייבים במעקה, וכתב בבאר הגולה ואפשר דרבינו מפרש דרב חנינא לא קאי על כל הלימודים שם, ואין מעקה בכלל. נמצא לפי"ז דמה שפסק המחבר שבית של שני שותפים חייבים במעקה זה לכו"ע. ולגבי שהדירה זה בדמי מפתח זה גם אינו פוטר, עיין בשו"ת שבה"ל (ח"ה סי' רכ"א) שכתב בפשטות שדירה בדמי מפתח חייבת במעקה.

רק אם יש שם עלי'

(ג) ארחיב קצת בזה, דהנה בס' שדי חמד (ח"ד מערכת אות מ"ם כלל קצ"ה) מאריך בענין חיוב מעקה בשוכר בית וגם דן שם אם זה מדאורייתא או מדרבנן, ובתוך הדברים כתב שם חז"ל: וכבר התמרמר אותו צדיק הגאון פאת השולחן בתשובתו שהובאה בחקרי לב (ח"ב הנ"ל בסי' פ"ב) וכ' שם

בסוף התשובה שראה בעיר הקודש צפת ת"ו הגנות בלא מעקה, ורבו המכשולות, שכמה פעמים נופלים והרבה מתו וכו', שתלו עצמם באילן גדול הוא הקדוש מרן הב"י שמובן מדבריו בתשובתו להרב המבי"ט (סי' קי"א) שאין הגג חייב במעקה אלא כשיש עלי' עלי' על הגג שדרים בה, אבל גג שאין בה בית דירה אינו חייב.

(ד) וכתב ע"ז דתלי בוקי סריקי בדברי מרן, וחס ל"י למרן דלימא הכי, וקרא צווח כי תבנה בית ועשית מעקה לגגך, וסתם גג אין בו עלי', וזיל בתר טעמא, כי יפול הנופל וגו', ופשיטא דאין לחלק בזה וכו', ושם בהמשך מביא השד"ח שהחקרי לב הנ"ל כתב שהגידו לו שנמצאים שם הבתים של רבותינו הב"י והאריז"ל ואין להם מעקה, ובאתרא די זקוקין דנורא לא רצה ליטפל בזה, והפאת השולחן ענה לו שא"א להביא רא'י מזה כי בתי הצדיקים הלל כבר נפלו בזמן הרעש, ע"ש.

מקום שאין רגילות להשתמש שם

(ה) אבל דן לומר שאם אין משתמשים בגג דפטור ממעקה, ודומה למה שכתב הרשב"א (ח"ב סי' מ"ה) דגג המכוסה ברעפים פטור, משום דאין משתמשים בו, אלמא בתר תשמיש אלזינן, והיינו טעמא דגג בתי כנסיות ובתי מדרשות פטירי, דכיון דליכא דירה אין משתמשים בה. וכתב ע"ז השד"ח: ועם שיש לדחות הרא"י שמתשובת הרשב"א, דשאני גג של רעפים שאינו

וביהמ"ד ובית האוצר ובית הבקר והתבן פטורים שאין רגילות להשתמש על גגיהם, "ולכן גגין שלנו פטורים", עכ"ל.

וכן מבואר בחידושי הריטב"א שמביא המשנ"ב (סי' תק"מ בביאור הלכה) שגג שאין משתמשים שם פטור ממעקה.

להלכה

נמצא למעשה בגג שאין משתמשים בה רבו הפוסקים הסוברים שאין מחויב במעקה, לכן אם אין משתמשים בה יש על מי לסמוך ואין לחייבם במעקה.

ראוי להשתמש, שמשתברים הרעפים, אבל גג שראוי לשימוש אף שאין רגילים להשתמש אפשר דאין פוטר אותם.

ו) ובס' מהר"ם שיק על תרי"ג מצות (מצוה תקמ"ז) כתב שנראה לדעתו דמצות מעקה הוא בכל אופן, אפי' אם אינו רוצה לשמש על הגג, אפ"ה מצוה הוא עליו שיעשה מעקה לגגו.

ז) אבל בשו"ע הרב (הלכות שמירת הגוף והנפש ס"א) כתב וז"ל: מצות עשה לעשות אדם מעקה לגגו, שנאמר ועשית מעקה לגגך, והוא שיהי' בית דירה, אבל ביהכ"נ

לכבוד מערכת קול קהילתינו הע"י

בגליון פר' שמות במדור משולחן בית הוראה נכתב אודות מעקה למרפסת. לענ"ד כמבואר בשו"ע אין בזה מצות מעקה מה"ת, כי צריך להיות מתחת הגג בית דירה, ומרפסת בולטת אין לה מתחתיה דירה. - עי' חו"מ סי' תכ"ז ס"א. אמנם בספרו של הגאון ר"ח קנייבסקי זצ"ל מס' מזוזה שבסופו יש הל' מעקה חוקר באופן שהגג בולט הרבה יותר מדירתו למטה, והניח בצ"ע. אבל אם זה מרפסת נפרצת לכאורה גם אין צ"ע בזה ופטור מהתורה.

מאת יצחק אייזיק טפר

לכבוד הרב ר' יצחק אייזיק טפר שליט"א

אף אמנם שאיני מכיר את מע"כ אישית, אבל בזכרוני בימי חורפי שהייתי סמוך על שולחן מו"ח הרה"ח ר' מנחם מענדל פויגל ז"ל, והתפללנו בבית המדרש וויזניץ ברח' טרפון וסמוך ממש אלינו ישב והתפלל אביכם הרה"ח ר' אלי' טפר ז"ל בהתלהבות בקדושה, והכרת פניו ענתה בו שיש בו טעם זקנים של פעם, יהא זכרו ברוך.

והנה במה שכתב מע"כ בפשיטות שמרפסת שלנו א"צ מעקה, עיין בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סי' רכט) שכתב שם שמה"ת חייב בגג של בית דירה ושרגילים להשתמש בזה, נהי דמצד מ"ע של מעקה אינו מחויב, מ"מ מדין שמירה מחויב וכו', וממשיך שם וכותב: ומה שנקרא היום מרפסת והוא סוף הדירה לצד ר"ה או לצד החצר, די' ש' ב' מעלות שהוא חלק מהדירה ממש, וגם רגילי ב' טובא, פשיטא דמה"ת חייב במ"ע של מעקה כהלכה, דאם חייבה התורה גג של בית דירה, כ"ש בית דירה ממש. אמנם מביא שם שהחזו"א (חו"מ ליקוטים סי' ח"י אות ו') כתב דגוזזטראות של עליות אין חייבין במעקה מן הדין, כדין גג שאין תחתיו בית דירה, אבל הוא מסתפק אם מיירי במרפסת כמו שלנו, וכתב ואפי' אם כוונתו למרפסת שלנו הוא חולק עליו, וז"ל: סוף דבר להלכה פשוט במרפסת של דירה חייבת במעקה ולענ"ד דגם מברכים עליו עיי"ש.

לכן לאור הפסק של השבט הלוי כתבתי שצריך לעשות מעקה ולברך עליו, ובפרט שזה מילתא דמסתברא שזה כ"ש מגג של דירה.

והנני בזה להודות למע"כ שהעיר על דברינו, ויה"ר שימלא ד' כל משאלות לבכם לטובה אכי"ר.

הכו"ח

ישראל שלו' גאלדבערגער

נ.ב. אחרי כתיבי כל זאת מצאתי מביאים בשם קונטרס מזוזה ומעקה לבעל הקהלות יעקב, וכן בכתבים חדשים (עמ"ס סוכה) שג"כ סובר שמרפסת של בית דירה חייבת במעקה כיון שרגילים להשתמש בהם עיי"ש.

הנכם לב יקה מצוות

ידוע ומפורסם לכל גדול התיקונים שנעשו על ידי
לימוד חמש שעות ברצופות בימי השוכבי"ם

ובס"ד זוכים אנו לראות מידי שנה בשנה
עשרות אברכים מופלגים יושבי אוהל במסגרת כוללינו הק'
העוסקים בלימוד חמש שעות רצופות בלי הפסק

**וזכה אנו באים בקריאה של מצוה לכלל אנשי שלומינו
לקחת חבל במצוה רבתי זו**
נא לפנות אל:

הרה"ג ר' שמואל שאול גרינוואלד שליט"א
מראשי כוללינו

או אצל הר"ד חנוך זונדל דייטעל הי"ד

להיות שותף נאמן עם יושבי האוהל וחלק כחלק יאכלו

זכות אברך רציפות 400 ש"ח	זכות חברותא רציפות 800 ש"ח
---------------------------------------	---

זכות החזקת לימוד תורה בהתמדה יתירה יגן וישיע לכל
העוזרים והמסייעים בדבר מצוה לראות בנים ובני בנים
עוסקים בתורה ובמצוות מתוך נחת דקדושה

בברכת עץ חיים למהזיקים בה
הנהלת הכולל

ביהמ"ד הגדול ויזאל משה

ד'קהל יטב לב ד'סאטמאר

קרית יואל • בני ברק

נתייסד ע"י ב"ק מרן רביה"ק ווינע - בנשיאות ב"ק מרן רבינו שליט"א - בראשות מודינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

הודעה חשובה

הננו להודיע לכלל ציבור אנ"ש מתפללי בתי מדרשינו שיחיו
כי אי"ה בימי השוכבים הבעל"ט יתקיים

אמירת תהלים בציבור

ביום שישי לפנות בוקר

בשעה 4:00 | ובשעה 5:15
בהיכל בית מדרשינו

והשי"ת יקבל תשובתינו ותפלתינו לרחמים ולרצון.

מספה"ק ברך משה

הוכתב ק"ז זללה"ה בייטב פנים ששכירת תאות שינה
לנדד שינה מעיניו להיות עומד ושונה הוא מעין מסירת
נפש. ובכך כל מי שיראת ה' נוגע ללבו יקבל עליו בימים
אלו להתאמץ להוסיף באמירת תהלים ובפרט
באשמורת הבוקר כדי לתקן את נפשו.

מספה"ק קדושת יו"ט

הדרך ישכון אור באור החיים וכו' לעשות
תקנות לגמור תהלים פעם אחת בשבוע
בציבור והיינו באשמורה ליל וא"ו שהוא
תיקון גדול מאד כידוע מסה"ק.

למען ידוע

ענינים נפלאים
על עניני הפרשה והמועדים מלוקטים
להרוות הצמאים

וכל בכור אדם בְּבִנְיָה תִפְדָּה (יג, יג)

בירור מקור הדבר שסעודת פדיון הבן הוא כפ"ד תעניות

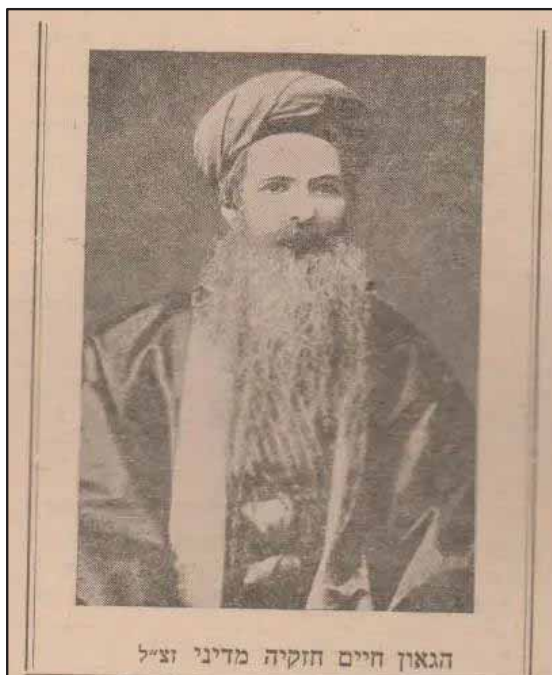
סעודה בשעת הפדיון. ואף שבהלכות פדיון הבן אין הרמ"א כותב שהוא סעודת מצוה, אבל בהלכות תשעת הימים מונה הרמ"א את סעודת פדיון הבן בין שאר סעודות של מצוה. - ידוע ומפורסם הדבר שיש סגולה מיוחדת בסעודה זו שאינה בשאר סעודות של מצוה, ומי שאוכל מסעודת פדיון הבן הרי זה כאילו התענה פ"ד תעניות, והוא מסוגל לתיקון פגמים, ובפרט כעת בימי השוכבים, ונברר כעת מה המקור לדבר זה.

סעודת פדיון הבן בחז"ל

סעודה של פדיון הבן אנו כבר מוצאים בדברי הגמרא (בבא קמא פ.). רב ושמואל ורב אסי איקלעו לבי ישוע הבן, ומפרש רש"י ישוע הבן הוא המשתה שעושין לפדיון הבן הבכור, ואף שתוס' חולקים על פירושו של רש"י, מ"מ כתוב בתרומת הדשן (סימן רס"ט) שתוס' אינם חולקים על עצם הדבר שהיו נוהגים לעשות סעודה בעת פדיון הבן, אלא חולקים על הפירוש בגמרא מהו ישוע הבן, והגר"א (ביו"ד

השדי חמד

המקור הגדול לדבר זה הוא בדברי הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצ"ל בעל השדי חמד, שסירב לבוא לסעודת פדיון הבן שהזמינו אותו, והמבקשים ניסו לשכנע אותו בזה שאומרים שיש בזה פ"ד תעניות, אבל כפי הנראה בדבריו הוא לא השתכנע, וכן הוא כותב בשדי חמד (בחלק הכללים מערכת סי' כלל נ"ד): בהיותי בעיר הקודש ירושלים תותכב"א הזמינו אותי על פדיון הבן ולא הלכתי, ואמרו

הגאון חיים חזקיהו מדיני זצ"ל

תואר פני השדי חמד

סימן ש"ה סקט"ז) אף מצייין את דברי התוס' במועד קטן (דף ה:) ששם מוזכר בתוס' שהיו עושין סעודה בפדיון הבן.

סעודת מצוה

הפוסקים מביאים את ספר הפרדס, שהיה מתלמידו של המהר"ם מרוטנבורג המציין שהיא סעודת מצוה כפי שכתב (סימן רח"צ): נהגו לעשות סעודה לפרסומי מילתא והיא סעודת מצוה, והרמ"א (סימן ש"ה סעיף י') כתב: ויש שכתבו שנהגו לעשות

הקדושה בפרשתינו, דכתיב וכל בכור אדם בבניך תפדה, אד"ם בבניך תפד"ה ראשי תיבות, א"ם ד"בר מ"ה ב'פדיון ב'ן נ'הנית, י'חשב כ'אילו ת'ענית פ"ד ה'תענית, והמשיך הגאון ואמר: תדעו לכם רבותי שיש עוד דבר שחשוב כפ"ד תענית, והוא לימוד של דף גמרא, ד"ף אותיות פ"ד, ומשום מזה על דף גמרא אין כל כך קופצין כמו על פדיון הבן.

תלמידי בעש"ט

אמנם המעיין בספרי החסידות יראה שיש מקורות רבים לדבר וצדיקי הדור גילו לנו את הסוד הזה, כפי שכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו פרי צדיק בפרשת: ושמעתי בשם הרב הקדוש ר"מ זצ"ל, שאמר בשם רבותינו הקדושים וצללה"ה דסעודת פדיון הבן הוא כפ"ד תעניות, והמכוון בזה שיכולים לתקן בסעודה את הפגמים שמתקנים בפ"ד התעניות.

וככל הנראה כשכתב רבי צדוק הרב הקדוש ר"מ זצ"ל לא

התכוין לר"מ מרימנוב זי"ע אלא להרה"ק רבי מרדכי מנעשכין זי"ע, דהרי בספר אילנא דחיי שהוא הספר שמלקט את כל דברי הרבי רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע, מ"מ הוא מביא להדיא שם דבר זה

חמשת סלעים לפדיון הבן

מהרה"ק רבי מרדכי מנעשכין זי"ע, וכה כתב שם בפרשת במדבר: אמר דודי הרה"ק רבי יצחק מנעשכין זי"ע שהעולם טועים מה שאומרים שזה שסעודת פדיון הבן נחשבת כפ"ד תעניות נמצא באיזה ילקוט או מדרש, דהרי זה לא נמצא בשום מקום, וכל המקור נובע מאמרי פיו של אביו הקדוש והטהור רבי מרדכי מנעשכין זי"ע שאמר שבכל התורה כתיב כסף הפדוים, וכאן בפרשת במדבר כתוב כסף הפדוים, והכוונה לפ"ד יום, עכלה"ק.

לי אח"כ שיש בספרים דסעודת פדיון עולה במקום פ"ד תעניות, ולא ידעתי אז מדבר זה, ואח"כ ראיתי בספר שו"ת הדר (סימן ל"ט) שכתב שהעולם אומרים שסעודת פדיון הבן עומד במקום פ"ד תעניות כמנין אחע"ה כמו שמתענים בימי שובבים, עכ"ל, ומסיים השדי חמד את דבריו בזה: ונראה שאין מקור לדבר הזה רק שיחה נאה בפי הבריות.

והמעייין בשו"ת הדר שהשדי חמד מציין, יראה שאף שם אין מקור לדברים כפי שכתב (סימן ל"ט) לאחר שכתב בארוכה את כל עניו התעניות על פי קבלה ומסיים שם: והעולם אומרים דסעודת פדיון הבן עומד במקום פ"ד תעניות כמנין אחע"ה כמו שמתענים בימי השובבים"ם.

הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצ"ל

לאחר שיצא מהדפוס הספר שדי חמד, וראו שגאון גדול זה שכל רז לא אניס ליה והוא בקי בכל דברי הראשונים והאחרונים, והוא אומר שאין שום מקור לפ"ד התעניות

שיש באכילת דבר מסעודת פדיון, מיד רעשה וגעשה ירושלים כמרקחה, איך יכול להיות שמקובל אצלם ללא עוררין מדור לדור שיש בזה סגולה של כאילו התענה פ"ד תעניות, וכאן בא הגאון

הגדול ואומר שאין לזה מקור.

בתקופה זו היה אברך צעיר תלמיד חכם מופלג שעשה פדיון הבן לבנו בכורו, ובסעודה זו השתתף מרא דארעא קדישא הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצוק"ל, ובאותה סעודה נעשה ויכוח גדול בענין זה, עד שאחד המדברים אמר: הנה רבן של ישראל כאן, בואו ונשמע חוות דעתו בנידון. הגאון קם על רגליו ואמר: אמת ונכון הדבר שאין לזה מקור באף ספר קדום, אבל רמז נאה יש לזה בתורה

הרה"ק מקאריץ ועוד

רבינו ז"ל שאין לזה מקור בדברי חז"ל ובפוסקים, אבל כיון שאומרים כן בשם צדיקי אמת, זהו מקור.

וכן מביא בספר אוצר פדיון הבן: שרבינו הגה"ק בעל הדברי יואל זי"ע היה נוהג ללכת לכל פדיון הבן שהזמינו אותו, והמתין עד לאחר שעשה הכהן את הפדיון, והיה טועם מזונות דגים ושיכר ואמר לחיים לכל המסובים, והיה נוטל מהצוקער והשומים לביתו, וציווה להכניסם במאכלים. ומביא שם עוד שהגה"ק משאמלוי היה אומר בעת שנטל ידיו לסעודת פדיון הבן: אני נוטל ידים לסעודת תענית.

המקור במאראקא

אמנם המעיין יותר בספרים, ימצא אף מקור קדום יותר לענין זה, כפי שכתב הגאון הגדול רבי שמואל עאמאר שהיה

רבה של העיר מאקנאס במאראקא, והיה חי בשנות הית"ר, ובספרו שו"ת דבר שמואל כותב שם בתחילת החלק על יורה דעה: העיד לי החכם כבוד מורינו הרב רבי דוד אדרעי, שהוא שד"ר מהעיר צפת תוב"ב, והוא שמע זאת מהרב המקובל כמוהר"ר שמואל העליר, שקיבל מרבו הרב המקובל כמוהר"ר אברהם בער (הלא הוא הבת עין זצוק"ל) והוא קיבל מרבו, ורבו מרבו, עד הרב הגדול האר"י החי זיע"א, שכל מי שנמצא בבית שיש שם פדיון הבן, הוי כאילו התענה פ"ד תעניות, ובפרט בימי

השובבים שיש בזה תיקון גדול לכל מי שנמצא בבית.

הרה"ק בעל בת עין זי"ע שהיה תלמידם של הרבי ר' זושא מהאניפאלי זי"ע והרה"ק מבארדיטשוב זי"ע נסתלק לגנוי מרומים בשנת תר"א בעיר צפת, ותלמידו רבי שמואל העליר שהיה הרב הנודע של העיר צפת, נסתלק בשנת

בשעמי המנהגים (אות תקלד בקונטרס אחרון) מביא שרבי ישראל בערגער רבה של בוקארעשט כתב לו במכתבו שהוא שמע ענין זה מתלמידי רבו הרה"ק מזידיטשוב זי"ע והוא אמר זאת בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע, ואכן כמה וכמה ספרים העתיקו את הדבר משמו, כפי שמביא באמרי פנחס.

ועי' עוד בספר אור למאיר שרימוז זאת בפסוק ושמתי פדת, פד"ת ראשית תיבות פ"ד תעניותם, דהרי הקב"ה גאל ופדה את בנו בכורו ישראל ממצרים, והרי זה פדיון הבן, ועל פדיון הבן הזה אמר הקב"ה ושמתי פדת, שהוא כמו פ"ד תעניותם, ומסיים שם: והמנהג דהמסובין לוקחין איזה דבר

מאכל לבתיהם, לתת לקרובים ואוהביהם, כעין שכתוב בירושלמי סוף פ"ב דמועד קטן, שרבי יוחנן היה מלקט פירורין שנשארו מסעודת קידוש החודש.

ובס' י"ג אורות (ח"ב עמ' רצ"ה) מסופר שהאדמו"ר רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל היה נוכח בסעודת פדיון הבן של בנו של הגה"ק רבי פניעלע מאוסטילא חתן הגה"ק המהרי"ד מבעלזא, ואז הזכיר המהרי"ד את הנ"ל שמתאמרא בפומי דאינשי, ואמר: העולם אומרים שאם אוכלים מסעודת פדיון הבן הרי זה נחשב כמו פ"ד תעניותם, ואף

שלא ראיתי דבר זה בשום ספר, מ"מ אם העולם אומרים כן, יש דברים בגו, ואמר אז דבר תורה על יסוד ענין זה. – ובסעודת הפדיון הבן של בנו של הרה"ח ר' משה שמואל פארקאש ז"ל מראשי קהילתנו בב"פ דיבר הגה"ק רבי איציקל עם כ"ק רבינו ז"ל בעל דברי יואל מענין זה, ואמר

שער ספר דבר שמואל

וכדברים האלו כתב בספר זוכר הברית: מסורת בדינו מי שאוכל בסעודת פדיון הבן כאילו התענה פ"ד תעניות, והנה להם לישראל אם אינם נביאים הם בני נביאים הם, ומסתמא בא כן בקבלה איש מפי איש.

'כאילו' התענה

בספר הרי בשמים מביא את כל ענין פ"ד תעניות, ובמוסגר כתב שם בן המחבר: היה מרגלא בפומיא דאבי זי"ע לומר, שתעניותם שהם רק 'כאילו' התענה, מכפר רק על עבירות שנכתב עליהם 'כאילו', כגון כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה, כל האוכל מצה בערב פסח כאילו וכו', יבוא הכאילו וכפר על הכאילו, ומי שחטא ממש יוכפר לו רק אם יתענה ממש, ורעיון זה מובא בעוד ספרים לגבי תענית סעודת פדיון הבן, ויהי רצון שבקרוב יתקיים פדות שלח לעמו, ויפדה אותנו בכ"א.

תרמ"ד, והגאון בעל הדבר שמואל מומאראקא נסתלק בשנת תרמ"ט, וכפי הנראה מדבריו, כבר בחייו של הבת עין זי"ע ידעו בקבלה דבר זה מתלמיד לרב עד האריז"ל זי"ע, ובתשובת עמק יהושע כשמביא את דברי הדבר שמואל מסיים שם: אילו היה השדי חמד רואה את דברי הדבר שמואל בודאי היה מברך ברכת הטוב והמטיב.

בני נביאים

בשנת תרפ"ה נשאל הגאון רבי שמעון פאלאק מגדולי רבני אונגארין אם יש מקור לזה שהעולם אומרים שסעודת פדיון הבן הוא נגד פ"ד תעניות והשיב לו בשו"ת שם משמעון: הנה באמת לא מצאתי ולא ראיתי מזה בשום ספר, אך היות שכך התפשט בפי הבריות, אם אינם נביאים הם, בני נביאים הם.

גמ"ח תרופות ומוצרי תינוקות

לע"נ הרה"ח ר' ברוך משה בן הרה"ח ר' אברהם שמואל בנימין ז"ל פינקלשטיין

בשמחה הננו להודיע

כי בס"ד עלה בדינו לייסד

גמ"ח לתרופות ומוצרי תינוקות

בשעת הצורך במשך כל שעות היום והלילה יהי אפשר לקחת מהארון

אצל דלת משפ' פינקלשטיין רח' קדושת יו"ט 13 קומה ב'

לדוגמא:

נודופן - אופטלגין - אקמול - טיפות אוזניים - טיפות אף ומוצרי תינוקות הכרחיים

לבירודים: 03-5707936

בברכת

והסידותי מחלה מקרבך

אֶז הַחֵלוּ לְבָנוֹתוֹ

הודעה ובקשה נחוצה

היות ובס"ד כבר זכינו להתחיל
במלאכת הקודש לשכלל ולשפץ בית מדרשינו

ע"כ הננו להודיע בזה
כי בתקופה הקרובה

תהיה הכניסה לביהמ"ד

בשעות העבודה

אך ורק מרח' מלצר

ובכן אנו מבקשים מכאו"א להישמע להוראת בעלי המלאכה
ולא להיכנס מרח' קדושת יו"ט בשעות העבודה

א סמארטפון
אין בית המקדש?!

שבת טהדנו

אונז ווילן בלייבן הייליג

**יִיְהִי זְרַעִי
זָרַע זְרַעִי...**

שבת טהדנו

אונז ווילן בלייבן הייליג

**אויף
'דער' וועלט:**

איבערזאגן
פרשה פערל ווערטער,
ארומרעדן השקפה,
פארציילן
מעשיות,
זינגען וואָרעמע זמירות

א שבת'דיגע מערה

**אויף דער
וועלט, און
אויף 'יענע'
וועלט!..**

**אויף
'יענע' וועלט:**

איבערקייען
די נוי'אשע נייעס,
אויסדרעשן
אלע הייסע
פאליטיקס

אויף וועלן פלאַנען אין 'איק'?

שבת טהדנו

אונז ווילן בלייבן הייליג

**אויף
'דער' וועלט:**

הכנעה צו
ערליכע אידן,
א ביטול צום
אמאל.

**אויף דער
וועלט, און
אויף 'יענע'
וועלט!..**

**אויף
'יענע' וועלט:**

ליצנות
מכל הקדוש.
אפלאכן פון
איסורים וחזרות.

אויף וועלן פלאַנען אין 'איק'?

שבת טהדנו

אונז ווילן בלייבן הייליג

לִישַׁע אֶת לְשׁוֹנִים

ליקוט מספרי רביה"ק על חומר האיסור לדבר בשפתם הטמא אשר ברו להם הציונים

נערך ונכתב ע"י מערכת "השקפה ברוחה" בארה"ק ת"ו

והגם דלכאוו אין בזה שום זכות כלל, ואדרבא הרי במה שמשתמשים בלשה"ק לצורך "דברי חול ותיעוב" ובפרט בתערובת מרובה של "תוספות המילים" ושיבושי ההברה וההגיגה" כדרך שעשו האפיקורסים, זה חילול הקודש נורא וכנ"ל, מ"מ כבר ביאר רבינו ז"ל (מא' לשה"ק בסי' י"ט - כ) כי "האסון היותר נורא שבעולם הוא, אם רשעים מדברים בלשה"ק" כיון שמשתמשים בכח קדושת הלשון ויונקים ממנו, וידוע שכל כוחות הסט"א הוא ממה שיונקים מהקדושה (עיי"ש מה שמביא מהזוה"ק ושא"ס בביאור ענין זה).

ועיי' עוד במאמר ישוב א"י (סי' ג - נ"ד), שביאר רבינו זי"ע מה שאמרו חז"ל שהי' לעשיו זכות מחמת ישיבתו בא"י, דאע"ג שנאמר "לא ישבו בארצך", וכתוב "לא תחנם", וא"כ אסור לו לדור בא"י, אלא ע"כ שאין הכוונה למצות ישוב א"י, כ"א הזכות בקיום המצוות התלויות בארץ, ואף דאמרו חז"ל (ב"ב דף י' ע"ב) חסד לאומים חטאת, שהוא נחשב כחטא לפני הקב"ה, אעפ"כ נחשב להם ליזכות מסוים, והקב"ה משלם להם ע"ז כדי להאבידם מעוה"ב, ואע"ג שהשכר הניתן להם הוא הכח שיש להם להרע ולהחריב, ונמצא שגורמים עי"ז רעה לעצמם, מ"מ בעוה"ז לפי שעה הר"ז נחשב להם כהצלחה, עיי"ש באורך.

אכן בניד"ד דיבורם בלשה"ק נחשב להם כחטא גמור וחילול הקודש ממש והר"ז דומה לעצם מצות הישיבה בא"י, שאינם מקבלים שום שכר על ישובם אפי' בעוה"ז, ומה שניתוסף כח למרכבת הטומאה שתמשיך להתקיים זהו מחמת ההשתמשות בכוחות הקדושה ולא משום קבלת שכר. אבל כיון דעכ"פ במה שמשתמשים בלשון זה יש להם כח הקיום, נמצא גם בזה האיסור החמור של "ביבש קצירים תשברנה" מכ"ש, ודו"ק.

ג) שלא ליתן להם שום כח וזכות קיום - יסוד איסור זה מקורו בגמ' בבא בתרא (י' ע"ב) דאסור לקבל צדקה מגוי דכתיב חסד לאומים חטאת, שבזכות הצדקה שהם נותנים יש להם זכות קיום בעולם, נמצא שע"י שמקבלים מהם צדקה, אנו מחזיקים כוחם ומלכותם להרשיע נגד השי"ת. וכדכתיב (ישעי' כ"ז, י"א) "ביבש קצירים תשברנה" עיי"ש בפרש"י. וכו"ע מודי באיסור זה (ואף רבא שהתיר שם לא התיר אלא משום שלום מלכות דוקא יעו"ש). וכ"ה שם דף ד' ע"א לענין הורדוס שהי' עבד רשע עיי"ש"י.

והיינו טעמא דמהר"י ששפורט זיע"א שכתב בספרו אהל יעקב (סי' ס"ח - ע"א) בענין ביטול המנהג של ברכת כהנים בכל יום בחו"ל, שנתייסד ע"י הש"ץ שר"י. שהרי אנו מצווים בכמה לאוין שלא ללמד זכות על המסית ושלא לאוהבו וא"כ כ"ש דאסור לנו להחזיק במנהג שנתייסד על ידו, ומביא רא"י לזה ממה דמצינן "שמגלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב", הרי שאין רצון ה' לזכות את החייב. וכבר מובא איסור זה בשו"ת רמ"א (סי' י') לענין משנה תורה להרמב"ם שנדפס ע"י גוי שאסור להשתמש בו מטעם הנ"ל. וכן בפס"ד של רבני איזמיר (משנת תקפ"ז) הביאו איסור הרמ"א (הנ"ל) מטעם ביבש קצירים וגו' והוסיפו ע"ז דכ"ש שיש לאסור בתנ"ך ותהילים משום "דאין קטיגור נעשה סניגור" וכ"ש שתשב"ר אסורים לקרות בהן, וטעונין שריפה (מובא בס' תורת אמת עמ' צ"ט - ועי' בשו"ע י"ד סי' רנ"ד סעי' ב' וברמ"א שם, ובאו"ח סי' קנ"ד סעי' י"א)².

וכן הוא לענין גידון דידן, שכאשר יראים ושלמים משתמשים בלשון הקודש, אשר הונהג על ידי האפיקורסים לדבר בה בכל השיחות חולין, הריהו גורם שיהיה לאפיקורסים והסטר"א אחיזה בקדושה, ועי"ז יש להם הכח והיכולת להתקיים ולהמשיך בעקירת הדת וכדו' רח"ל.

מה"ט, וכע"ז מצנין גם בדין הקרבנות שלענין האפיקורסים והמינין הדין שאין מקבלים מהם קרבן ומהגוים או מפושעי ישראל גרידא מקבלים, כמפורש ברמב"ם הל' מעשה הקרבנות (פ"ג, ה"ד), ועיי"ש ברדב"ז מש"כ בזה.
² ועי' בס' פרשת הכסף אריכות נפלא בענין זה בפרק "ביבש קצירים תשברנה" ומוכיח דעכ"פ כשהם פורקי עותו"מ כגון אפיקורסים וכדו' אין שום היתר לכו"ע ליתן להם זכות וחלק בהתוה"ק, עיי"ש שהוכיח כן מדברי גדולי הפוסקים הקדמונים ז"ל.

¹ והובא זה להלכה ברמב"ם (הל' רוצח פ"ב הט"ו) ועיי"ש בכס"מ שביאר בדעת הרמב"ם דס"ל כלישנא בתרא בגמ' שם דאף עבד דמייחייב במצוות, אעפ"כ אסור להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה ולפרוק החטאים ממנו, [ובמאירי (שם ד"ה כבר) ביאר דכיון שעשה עבירות כאלה אשר אין מספיקין בידם לעשות תשובה יש לנו לאחוז בדרכי השי"ת עיי"ש], ומלשון הרמב"ם שם נראה דדוקא כשעומד ברשעו שייך איסור זה אבל אם בא לעשות תשובה וודאי מותר להדריכו בדרך התשובה ושיוסף לעשות צדקה וכדו', וכ"ז הוא בסתם רשע אבל במינים ואפיקורסים שאין מקבלים אותם בתש"ו כמ"ש הרמב"ם בהל' ע"ז (פ"ב, ה"ה) וגריעו טפי מעכו"ם כמ"ש כ"מ ומכ"ש כשעומדים במרדן וברשעתו לכו"ע אין מקבלים מהם צדקה

קול קהילתנו

ד"ר
התאחדות אברכים
רקדל יטב לב דסאטמאר
בשנת ה'תשס"ח תמוז תשס"ח
קולת יאר בני סוק

כאותות ידידות ושמחה, נשגד כוס של ברכה, למעלת
כבוד ידידינו היקר והגעלה, מופלג בכל מידה ומעלה,
הוא הגבר אשר לא ישבות יומם ולילה, למען הצלחת
גליונינו לשם ולתהילה, מיטב כשרונותיו משקיע,
נפשות שוקקות להשביע, בעריכת מאמרים נרחבים
וידיעות חשובות מקורות הימים והעתים, בסדר יפה
אף נעים, ובפרט מפעולותיהם של רבותה"ק לבית
סיגוט-סאטמאר עצי התמרים

הרב ר' היים משה גרינוואלד שליט"א

לרגל שמחתו בנישואי בתו הכלה שתחי' למז"ט

עב"ג רבה"ח כליל המעלות והמדות

כמר אפרים נ"י

בן כבוד מחו' ירא ושלם בדרכיו, וחסיד בכל מעשיו

הרב ר' מיכאל הערשקאוויטש שליט"א

יה"ר שירוה מכל יוצ"ח רוב נחת מלא חפניים, ומשמחה זו
יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות בכפליים, ויזכה לעשות
חיל בעבודת הקודש מתוך הרחבת הדעת, ולזכות את
הרבים בכל עת.

החותמים בהערכה וברנשי שמחה

מערכת קול קהילתנו

אנ"ש בכל אתר ואתר

קול מזהלות חתנים

תורת יואל

הלכות שביעית

ליבון הלכות שמיטה - ממקורם בש"ס ופוסקים
ובירור דעת רבינו זצ"ל בתשובותיו

נ"נ ע"י הרה"ג ר' יודא אריה אשכנזי שליט"א
ראש כולל בוקר הלי' שמיטה - בהיכל התורה שע"י ביחמ"ד הגדול
שיכון קרית יואל - בני ברק

כאשר נדקדק ברמב"ם נמצא ש'נעבד אסור'

אחר שהתברר במאמרים הקודמים שרבינו כתב שיש ראייה מדברי הרמב"ם שיש לאסור נעבד, נבוא לברר בס"ד מה שהוסיף רבינו להשיג על 'השואל' שסבר שיש מקום לדקדק מהרמב"ם שמותר לאכול נעבד.

שמשמע מזה שעוסקים רק באיסור 'ספיחין' ולא על איסור 'נעבד', שהכוונה ש'מן התורה' מותר לאכול ספיחין, אלא ש'ורבנן הוא דגזור עליו שלא לגרום מכשול לעוברי עבירה ויבוא ליזרע' (גזירת ספיחין), ועל כן אין מקום לדייק שעל 'איסור נעבד' לא גזרו, כי בסוף דבריו לא עסק כלל ב'עבר וזרע'.

כלומר, שאם הרמב"ם אחר שכתב "אבל הירק היוצא מאיליו או אם עבר וזרע הוא מותר מן התורה כמו כלאי זרעים שאסור לזרעה" - שמבואר שמותר מן התורה הן 'היוצא מאיליו' והן

'עבר וזרע', היה כותב "ומותר לאכול הן היוצא מאיליו והן עבר וזרע ורבנן הוא דגזור עליו שלא לגרום מכשול לעוברי עבירה ויבוא ליזרע", היה משמע שרבנן גזרו רק על יוצא מאיליו ('ספיחין') ולא על עבר וזרע. אכן כיון שהרמב"ם לא הזכיר בסו"מ דבריו 'עבר וזרע' - אלא הזכיר 'ספיחין' שמעיקר הדין מותר אלא שרבנן גזרו עליו, אין מקום לדייק שעבר וזרע אין איסור דרבנן.

(א)

לפי גירסא אחת צדקו דברי השואל

אכן זה שדייק שניתן ללמוד מדעת הרמב"ם להקל - כתב שמצא גירסא חדשה בסו"מ דברי הרמב"ם, וכך כתוב בה "ומותר לאכול הדבר היוצא ממנה ורבנן גזרו...", (ולא גרסו 'הדבר היוצא מאיליו'), ועל כן דייק שלא גזרו חכמים על נעבד, כי נמצא לפי זה פירוש הרמב"ם כן: "אבל הירק היוצא מאיליו או אם עבר וזרע הוא מותר מן התורה...", ש'מן התורה מותר לאכול הן 'ספיחין' והן 'עבר וזרע'." ומותר לאכול הדבר היוצא

(א)

השואל: יש לדייק שמותר

כתב הרמב"ם בתשובותיו (פאר הדור סי' ט"ו): "ואפילו לישראל לא אסרה התורה אלא זריעה בלבד. אבל הירק היוצא מאיליו או אם עבר וזרע הוא מותר מן התורה, כמו כלאי זרעים שאסור לזרעה. ומותר לאכול הדבר היוצא מאיליו, ורבנן הוא דגזור עליו שלא לגרום מכשול לעוברי עבירה ויבוא לזרוע".

ויש מי שדייק מדבריו (זה ששאל את רבינו), שמותר לאכול פירות אשר נעבדו באיסור, שהנהגה כאשר נעייין בדברי הרמב"ם - נראה הצעת דבריו כן: "אבל הירק היוצא מאיליו" - שהכוונה ל'ירקות' ["ספיחין"], ומה שכתב "או אם עבר וזרע" - הכוונה 'אף לפירות האילן שאין בהם איסור ספיחין' ["נעבד"], ועל זה מסיים

ש"מותר מן התורה...". ומה שמסיים אחר כך "ורבנן הוא דגזור עליו שלא לגרום מכשול לעוברי עבירה ויבוא ליזרע", נראה שרבנן רק גזרו על ירק היוצא מאיליו משום ספיחין, שהרי הטעם 'שלא לגרום מכשול' הוא טעם שנאמר ב'ספיחין' ולא ב'נעבד'. ואם כן יש מקום לדייק, שעל מה שכתב בתחילה "או אם עבר וזרע" אין גזירה של רבנן ומותר נעבד. (ע"י תורת השביעית סי' ה').

(ב)

רבינו: מסוף דברי הרמב"ם אין נראה כן

וכתב רבינו (סי' צ"ז אות א'), שאין מקום לדקדק כן, שהרי בסוף דברי הרמב"ם כתב "ומותר לאכול הדבר היוצא מאיליו"

שהכוונה הוא ליוצא מאיליו, שכיון שסוף סוף כתוב תיבת "היוצא" משמע יצא מאיליו.

ועוד, שאם רצה לומר ש'אין איסור דרבנן לאכול פירות אשר נעבדו באיסור', היה צריך לכתוב ביתר הרחבה ש"מדין תורה מותר לאכול פירות וירקות אשר נעבדו באיסור ואשר יצאו מאיליהם, אלא שרבנן גזרו על ירקות איסור ספיחין, אכן פירות שאין בהם איסור ספיחין - מותר לאכול אף אותם שנעבדו ונזרעו", וממה שלא כתב כן - אין להעמיס כל זה בדיוק קל של הרמב"ם לומר ש'מותר לאכול פירות אשר נעבדו באיסור'.

ממנה", שבת יבת 'ממנה' נכלל כל מה שיוצא מן הקרקע הן ספיחין והן מה שהאדם עבר וזרע, ועל זה מסיים "ורבנן הוא דגזור עליו שלא לגרום מכשול לעוברי עבירה ויבוא לזרוע" שרבנן גזרו על ספיחין, ומשמע מזה שעל 'עבר וזרע' לא גזרו.

שלוש השגות על זה

ועל זה כתב רבינו שאין לשנות את הגירסא, שכיון שכתב מקדמת דנא תיבת "מאיליו" אין לשנות לגרום תיבת "ממנה" - לפי מה שנמצא איזה גירסא חדשה בזמננו, שעל כורחך השינוי הזה שנעשה הוא טעות המעתיק.

ועוד, שאף אם נגרום תיבת "ממנה" עדיין אין הכרח לומר שהכוונה 'הן לספיחין והן לעבר וזרע' אלא יש לומר שהכוונה הוא 'רק לאיסור ספיחין', כי נראה מהלשון "היוצא ממנה" -

סיכום הדברים

יש מי שדייק בדברי הרמב"ם ש'נעבד מותר'. (א). אכן רבינו כתב, שכדי שנוכל לדייק ש'מותר' היה צריך להיות נוסח אחר בדברי הרמב"ם (ב'), ואין לשנות הגירסא, ואף אם נגרום באופן אחר - מכל מקום אין שום ראיה שמותר. (ג).

ישבנו יחד וחיכינו לתור מסויים, זמן ההמתנה היה ארוך מהרגיל, אני שצפיתי מראש את זה, הבאתי צילום של המסכת שאני לומד עכשיו, וכאשר סיימתי הוצאתי עלון תורני ובלעתי בשקיקה את דברי החיזוק והמוסר, הספקתי גם לומר כמה פרקי תהילים, כך שעד שנקראתי לבא, מילאתי את נשמת, שעה זו לא אבדה לריק ח"ו.

הוא שישב לצדי, מהרגע הראשון שם את עינו ב'מסך המבדיל', שקוע הוא שם בדממה ושוכח מעולם ומלואו, מדפדף לכאן ולכאן ב'טריפה'נע כלי' שלו, מבלה ומכלה את זמנו ונשמתו בדברים שאין כאן המקום לפרטם, בין לבין הוא גם שולח ומקבל הודעות, ומהמשפטים הספורים שזרק לחלל האויר ללא שימת לב, הבנתי שמדובר בדברי הבל וריק, לשה"ר ורכילות, ואף דברי לגלוג ובזיון על גדולי ומאורי הדור שליט"א.

כל כך היה עסוק ב'שטן' הקטן שלו, שאף לא שמע כאשר הכריזו את שמו, ואלמלא שניערתי אותו כהוגן, היה יושב שם עד לרגע זה... נעבעך, אומלל שכזה, כ"כ ריחמתי עליו הן בגלל עצם העובדא שמוכר את נשמתו לשטן, ה' ירחם, והן בגלל העובדה שאיבד כל חירות של חיי עוה"ז.

כבילותו למכשיר וה'קשור בו ככלב' שחזיתי בלב מעורר פלצות, הביאה אותי לרחם עליו ועל ילדיו ונכדיו שבוודאי לא זוכים ממנו לשום חיוך או מילה טובה או קורטוב של תשומת לב, ושלא לדבר על כל מה שקשור לעבודת ה' אצלו אשר בוודאי נעשית בקרירות מקפיאה ל"ע.

(עדות אישית מפי אחד המשפיעים שליט"א)

להתהלך לפני אלוקים באור החיים

עבודתנו בימי השובבי"ם באספקלרי' המאורה
של מרן הגה"ק בעל עצי חיים זיע"א
עבודתו בקודש, ובספריו הק' אשר השאיר אחריו
לרגל יומ"ד ו' שבט

לרגל ההילולא קדישא של מרן הקדוש בעל העצי חיים זיע"א, החל היום בשבת קודש ו' שבט, ובעמדינו עתה בימים הנשגבים ימי השובבי"ם הקדושים, בהם מסוגל יותר להתקדש ולהטהר ולתקן אשר פגמנו אמרנו, לכו ונלכה באור החיים צאי לך בעקבי הצב"י להתבונן בפרשת גדולתו וקדושתו ועבודתו של מרן בעל ההילולא זיע"א ומתוך ספריו הק' אשר השאיר לנו לברכה.

הצדיקים אשר בחייהם היו מעוררים לבבות ישראל בדברות קדשם בלהבות אש לפני ה' כמו כן גם במותם לא נפרדו גם לאחר הסתלקותם מהעולם הזה ואין בכחם בפועל ממש לעורר לבבות ישראל עכ"ז יעזרו אותנו כאשר בחיים. (עצי חיים - פר' משפטים)

אם אומרים שמועה מפי ת"ח עי"ז הם חיים וקיימים אתנו לעולם ושפתותיהם מרחשין בקבר בתורה ה' תמימה וממילא כמו המה אשר עסקם בעבודת השי"ת ה' בכוונה עצומה רק לשמו ית' כמו כן מכחם יפעל בנו לעשות הכל לרצון לפני ה' ית"ש

כח התשובה

קדמו לעולם שהי קודם כל נברא כן הבע"ת ע"י חרטה הוא כמו שלא בא עד כעת לעולם (פ' שמיני)

מרושם החטאים

אמר ר"ע אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים וקשה כפל הלשון וי"ל להג"ל דאע"ג שהקב"ה מטהר אותנו מהעונות ביוה"כ שלא יגיע עליהם עונש מ"מ ילמדנו בזה שצריכים ג"כ לטהר עצמם שלא יהא נשאר רושם מהחטא ע"י תשובה והחרטה והיינו לפני מי אתם מטהרים אתם מעצמיכם אע"פ שאבינו שבשמים מטהר אותנו (מועדים יו"כ)

עיקר התשובה צ"ל מאהבה

עיקר התשובה לא מחמת יראת העונש כי אם מחמת יראת רוממותו ית"ש ובאופן כזה צריך לשוב אל ה' כי ע"י העונות נתרחק מה' והוא הבדל בינו לבין אלקיו ולבו אטום וסתום באין מבין כי זה עצמו הוא לו לזכות ועונג אם יוכל להתאמץ מעתה ועד עולם בתורת ומצות ה' ויפה שעה אחת בעוה"ז מכל חיי עוה"ב: (מועדים ר"ה)

כ"ז שאינו שב מצותיו אין נחשבין

התשובה שהיא החרטה ועזיבת החטא לא נמנה למ"ע בפ"ע כמבואר ברמב"ם הל' תשובה. ולהג"ל יונח מכיון שכל המצות אשר יעשה אותם האדם בעודו נקרא רשע לא יחשב לו למצוה ולא עלו לבעלים רק לחובה וע"כ לפי"ז לא יתכן למנות למ"ע החרטה ועזיבת החטא מכיון שזה בא בעודו נקרא רשע (פ' אחרי)

ע"י הדאגה נתגלה שלא חטא כ"כ

בכל העבירה אם לא עשה אותה במחשבה רעה אדרבה הי' בלבו דאגה ואנחה על שלא יוכל לכבוש יצרו אע"ג דעשה איסור בשעת מעשה מ"מ הא אח"כ כשעשה העבירה בשברון רוח ונפש אם כן איגלאי מליטא למפרע שלא עשה איסור כ"כ (מועדים שבת תשובה)

צריכים להטהר עם המחילה מרושם מאהבה

כיון דהבעל תשובה צריך לתקן מעשיו שעשה עד כעת וכאלו לא עשה מן העבירות כלל ולא יזכרו ולא יעלו על לב לעולם ע"כ צריך טבילה במים כי להיות מחובר לטהור וכמו שהמים

תשובה בשב"ק

שבת מעורר לתשובה גם בלי אתדל"ת

הנה ידוע דתשובה צריך התעררותא דלתתא האדם צריך להתחיל מעט בתשובה ואח"כ הקב"ה עוזרו אמנם בשבת מעורר אותנו בתשובה בלי התעררותא דלתתא
(פ' תשא)

ע"י הטהרה בשבתא יזכה לשבת ב' כהלכתו

אמרו חז"ל כל השומר שבת כהלכתו אפי' עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, וי"ל דמשו"ה צריך שני שבתות כדי שיהי' שבת ראשונה מועיל למחילת עונותיו וטהר גברא ואח"כ יהי' כלי מוכן וראוי לקבל שבת הבאה ולשמור אותה כהלכתו וע"כ אמרו בדיוק אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין
(פ' תשא)

א"א לטעום אור השבת רק בתשובה בער"ש

ידוע ומקובל לנו כי באופן אחר לא נוכל לקבל הארת אור שב"ק ולטעום מעין עולם הבא שבת מנוחה מחדותא דמלכא כי אם באם נפשפש במעשינו ערב שבת עם חשיכה מה שעבר עלינו בששת ימי המעשה ולקבל על עצמינו מעתה לעבוד הבוכ"ע מעתה עבודה תמה וכו' ואז כשנגיע לידי מדה זו נהי' כלי מוכן ומוכשר לקבל טהרה מקדושת אור שבת קודש
(פ' תולדות)

מכפר גם ע"מ שלא עשה מצוה בזמן החטא

תשובה לא מהני רק לכפר על חטאיו מה שעבר עבירה אבל לא על מה שלא עשה מצוה בשעת עשיית העבירות ורק ע"י מה ששומר שבת כהלכתו מוחלין לו ג"כ על זה שלא עשה מצוה
(פ' בראשית)

תורה

התוה"ק אפי' אינה להלכה למעשה מטהרת נפשינו

כדי לידע את המצות מה לעשות ואת אשר לא תעשה הי' לי (להתחיל את התוה"ק) מהחודש הזה אבל כיון דע"י עסק התורה יזדככו אברינו וניתוסף בנו קדושה וטהרה במה שאנחנו עוסקים אפי' באותן הדברים אשר אינם להלכה ולמעשה כי אם בדרך דרוש וקבל שכר א"כ י"ל דמשו"ה התחילה התורה מבראשית הגם שאין נ"מ בזה לדינא מ"מ מועיל לנו לטהרנו את נפשונו
(פ' בראשית)

ע"י ברית ושב"ק בטח יע"א שהשי"ת ירחם על בני"

יעקב ובניו כשירדו למצרים בזה תמכו יתדותם שלא ישתקעו שם אף כי הבינו וראו בניהם אשר יקומו אחריהם לא יהי' ראויים לגאולה בזכות עצמם אך בזה אשר ישמרו את השבת וגם את ברית מילה ינצרו הי' בטחונם חזק ואמין אשר הי' ירחם עליהם
(פ' שמות)

ע"י התורה אפשר להתגבר על יצרו

פרשתי דברי הגמ' אם רואה אדם שיסורין באים עליו יפשפש במעשיו פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה והקשו המפורשים הלא מי יאמר זכתי לבי טהרתי מחטאי ולא נמצא עליו חטא ולא עלתה בו ועוד הכי ביטול חורה ניקל היא ולהנ"ל יתבאר פשפש ולא מצא ר"ל שלא מצא שיתחייב על העונות כיון שהכל היא מפאת היצה"ר וע"כ יתלה בביטול תורה כלומר דע"י התורה יוכל להתגבר על יצרו וא"כ תלוי בבחירתו שיוכל לכבוש ולהתיש כח היצר ע"י התורה.
(פ' וילך)

בראתי יצה"ר בראתי תבלין והיינו דבלתי התורה א"א להזהר מבלי יעבור על חקי רצון הבוב"ה והאדם מוכרח לחטוא מטבעו הכרוך מצד תולדתו רק ע"י התורה יוכל לשבר את יצרו ולהכניע חומרי טבעתו וע"כ התורה היא התבלין של היצה"ר
(מועדים זכור)

תפילה

על הנס שיוכל לקיים המצוות יכול להתפלל

י"ל דהא דאין להתפלל שיעשה לו נס היינו דווקא אם הנס הוא לטובת עצמו וגופו כיון דע"י הנס ינוכה לו מזכיותיו אבל אם הנס הוא כדי שיוכל לקיים המצוות אשר צונו ית"ש א"כ בזה אין לומר שלא יתכן להתפלל כדי שינוכה לו מזכיותיו דהא אדרבה ע"י הנס יתרבה הזכיות.
(מועדים לחנוכה)

הקב"ה שומע אפי' תפילת שאינו הגון

כי אתה שומע תפלת כל פה, ר"ל כיון דאפילו מי שהוא הגון וכדאי שיקובל תפלתו עכ"ז לפני הקב"ה אינו חשוב והגון ואם כן עי"ז שומע תפלת כל פה דהא אין חילוק בין זה או זה ולפניו ית"ש כלם אינם הגונים
(פ' שמות)

בני מארחת

ע"ש
הרה"ק ר' מאיר נתן
בהרה"ק ר' חיים זיעעבכי"א
מצאנז

א"ז אנמור בשיר מזמור

פנינים יקרים, בשבח ושירים, נתנים נתנים, בברכות עד בלי די
נרים ונשא, כסא דברכתא, בשבח ושירתא, קדם ידידיע הנגבד נעים הליכות
יעלו ויבואו איחוליו, גיעועקי לבביעו, בשם כל בני קהלתנו, להגדיל שעו ולרועם בהדרתא
נגבד וערועם, רב תבועת, קובע עיתים לתורה, ידיו רב לו לפעול לעען הכלל והפרט
יעין עוזו עורר לעשות חיל, לעען הגע"ח ערבה בפעולה להועיל, ה"ה

הרה"ח ר' אשר ענזיל גליק

שליט"א

חבר הנהלת הגמ"ח

לרגל השמחה בעעונו רועעות קל בגרונו

באירוסיו בטו

החתן הגע"ע בכל עדה ומעלה כער שמואל אלעזר גע"ז

וזאת הברכה, יה"ר שאזקי העערכה, יוסף ה עזיהם אלק
פענים ככה, בריבוי והגשמה, ויזכר לראית תמיד העלמה,
ובכל ענשיהם ישכון הרוחה, לראית תענוג ונחת עכל
יו"ח ועכל בני הגשפחה, לחיים טובים וארוכה, עדי נוכח
לביאת עשיח צדקיעו עלכא עשיחא, ולירושלים עננה
בשיר ושמחה, ונחדש שם הגלוכה, כדת וכהלכה, בקרב
הועים להנחיל ענוחה, אבי"ר

הב"ד השמחים בשמחתו ברוב הכרת טובה וברכה

הנהלת הגמ"ח

כולל "תורת יואל"

ליבוז הר' שמיטה ממקורם בש"ס ופוסקים
ובירור דעת רביה"ק זצ"ל בתשובותיו

בהיכל התורה שע"י ביהמ"ד הגדול שיבוז הרית יואל - בני ברה

וצויתי את ברכתי

משטה לבנינו פנימה, הול' מברכים נרימה, נביע רנני לבנינו הוומה, לכבוד ידידינו החשוב
מלא וגדוש בכשרון הכמות, יומם וליילה תיחד מעיניו שנתו, לחרבות פעלים בכל נימי נשמתו,
ובמיוחד התמסרותו למען משנתו של רביה"ק זי"ע ופעילותו על שנת השבע, מאוצרותיו
הברוכים עלינו משפיע, בשטו כו תחלתו, נדע בשערים תפארתו, מסור בלוג"ח למען העלאת
בני החבורה, בכל עת לא ישבות במס"ג נמורה

הרה"ג ר' חיים משה גרינוואלד

שליט"א

מייסד ומנהל כוללנו המעטירה

לרגל השמחה במעוט בנישוואי בתו שתחי' למז"ט

עב"ג בחור החשוב שמו נדע לטיבותא, יגע בתורה יומא וליילתא,

חתנו כמר אפרים נ"י

בו כבוד ידידינו הנודע לתהילה, מוכתר בכל מדה ומעלה,

הרב ר' מיכאל הערשהאוויטש שליט"א

רא רשא מן הדם אבדו רבשטיא, ריבוז עלם תלמיא, סמסטה זי ויספע לו רב סמחת כלי טערים, שנים טובים
ומארים, שמה ונתת לדור דורים, שיו נטה לשבות הול' מבשר על הדיים.

המברכים בשמחה רבה

ח"ר הכולל

נ"א מעטרה לברכה: יהודה אריה לייב אשכנזי, ראה"ב

היטיבו נגן

לקיט נפלא במעלה קדושת הניגונים, ניטני הצדיקים הקודמים, המושר בחצרות קדשנו בשבת קודש וכימים טובים.

ניגוני ימים נוראים היו מושרים בכל השנה

כבר הארכנו במאמרים הקודמים שהנוהג אצל רבינו הקדוש בעל הדברי יואל בעיר סאטמאר, ובשנים הקודמים בארצה"ב היה הסדר שחיברו ניגונים חדשים לכבוד הימים נוראים, על מכלכל חיים, ועל הפיוטים מלך עליון, וכל מאמינים ושאר הפיוטים, וכן על הפיוט "היה עם פיפיות" היה ניגון מיוחד אצל רביה"ק הדברי יואל, עד שעלה על כסא המלוכה מרן רבינו הברך משה שהביא אתו עמו הניגון שניגנו אצל אביו על הנענועים כדלהלן, וניגונים אלו נקבעו לאחר הימים נוראים על הזמירות דשבת קודש במשך השנה, כגון הניגון ד'מלך עליון' השתמשו בדרך כלל על 'קל אדון' ועל אשת חיל לקחו הניגון דחמול, הניגון הידוע הנקרא "דער שלום עליכם ניגון" שחיבר הרה"ח ר' בעריש הורוויץ ז"ל שו"ב ושו"ב דק"ק ווישאוא, הנקרא ר' בעריש ווישעווער, הוא ג"כ אחד מהניגונים דימים נוראים שחיברה בשנת תרח"ץ על אחד מהפיוטים דימים נוראים.

וכן היה המנהג בסיגוט שחיברו בכל שנה ניגונים חדשים, ואח"כ שרו אותם על הזמירות, וכמו שסיפור פעם רבינו שליט"א אא תוך אחד השיחים, אין סיגוט איז געווען צוויי גבאים, עס איז געווען ר' אשר שווארץ און ר' משה קאהן (הנקרא ר' משה נאנאשער) ר' אשר האט געזינגען כל מקדש פרייטאג צו נאכט, און ר' משה האט געזינגען מנוחה ושמחה, אזוי איז געווען יעדע וואך. און בייטאג שבת בים טיש האט ר' אשר געזינגן ברוך ה' יום יום, און ר' משה האט געזונגען ברוך קל עליון. שלש סעודות האט ר' אשר געזינגען אודה, און ר' משה האט געזינגען "שיר המעלות. יעדעס יאר האט מען גטוישט די ניגונים, און א גאנץ יאר האט מען געזינגען די זעלבע ניגונים.

ומהני תרי גבאים החשובים הנודע ביותר הוא הרה"ח ר' אשר שווארץ ז"ל, הנקרא בשם ר' אשר גבאי, אשר זכה לשמש את רבותיה"ק עצי התמרים זיע"א עוד אצל מרן הייטב לב

בצעירותו, ולאחמ"כ אצל מרן הקדושת יו"ט, ומרן העצי חיים, וגם הי' עוד שתי שנים משב"ק אצל הגה"צ רבי יקותיאל יהודה זצ"ל, מנוח"כ הוא אצל פתח האוהל של רבותינו בסיגעט ע"פ בקשתו, כי אמר כשם שעמד אצל הפתח אצל הצדיקים בחיים חיותו, כך רוצה לעמוד אצל הפתח לאחר פטירתו, גם על מציבתו ציוה לחרוט אך ורק את חשבון השנים אשר שימש בקודש אצל כל אחד ואחד מרבותינו, ומספרים על הגה"ק מביקסאד ז"ל דכשבא להשתטח על קברות רבותיה"ק בעיר סיגעט, ניגש מקודם אל קברו.

ויש לציין מה שסיפר מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל כי בבית זקינו מרן הייטב לב ז"ל היו שלשה משמשים, הגבאי רבי אשר שווארץ ז"ל, ההויז בחור שקראוהו "דער בחור", ועוד בחור פשוט שקראוהו "דער יונג", והוא היה עושה מלאכות הבזויות שבבית, והטעם שלקח לביתו משמש פשוט הזה, מפני שהחמיר על עצמו שלא ליטול ידיו במים ששאבו עכו"ם, ושם היה נהוג שגוים היו שואבים המים בעד בתי ישראל, ולא רצה להטריח את הגבאי או את הבחור המשמש לשאוב מים בעדו בכל פעם, ועל כן לקח משמש פשוט לתוך ביתו שהיה גם שואב בעדו מים בכל פעם שהוצרך לכך.

רבי משה (קאהן) נאנאשער'ס ניגונים

והשני בדומה לו היה הרה"ח ר' משה קאהן ז"ל מעיר נאנאש שהי' משב"ק אצל מרן העצי חיים ז"ל, וכפי שאמר רבינו באותה שיחה, ר' אשר האט געשריבן די קוויטלעך, ר' משה האט געשריבן די חידושים (אשר היה כותב התורות והתעסק בהוצאת ספרי העצ"ח כמוזכר בהקדמת הספר), און די בריוון, ביי אלע בריוון פונעם זיידן זעה איך אזוי.

רבי משה נאנאשער היה בעל מנגן בחדר עליון, מרבית הניגונים הידועים כיום כ"סיגעטער ניגונים" הם פירותיו. כמה ניגונים הידועים ונשארו אתנו עד היום, אחד הניגונים הוא ניגון ה'אשת חיל' שניגנו מרן הברך משה זיע"א, הניגון הבנוי משלש בבות מלא נעימות ומתיקות.

די סיגוט'ער גענועים ניגון

עוד ניגון ידוע מאוד בחצרות קדשינו כהיום יום שחיבר ר' משה, היא ניגון התעוררות מלא רגש והתעוררות הנקרא "דער סיגוט'ער גענועים ניגון", ומושר בחצה"ק בימים הנוראים בהתעוררות ובדביקות רבה. הניגון נתחבר ע"י ר' משה, ומאז שהביא הניגון לפני הרה"ק העצי חיים מסיגוט זי"ע, הוקבע הנגיון כניגון המרכזי בימי הרחמים והרצון, בנו כ"ק מורן רבינו ה"ברך משה" זי"ע, בעת ששימש בקודש קה"ק סיגוט בבארא פארק יצ"ו, עד להסתלקותו לשמי מרומים של מורן רבינו הקדוש בעל דברי יואל זי"ע, הי' שר ניגון זה על הפיוטים "היה עם פיות", "כי הנה כחומר", וכן על כל שלושת הגענועים שבהלל של חג הסוכות, לאחר פטירת דודו כשנתערב בכס האדמורו"ת דקהילות סאטמאר,

החלו לשיר את הניגון גם בסאטמאר על "היה עם פיות" ועל הגענועים השני "אנא השם הצליחה נא". וכן הוא במושר אצל אנ"ש בכל זמני התעוררות כקבלת פנים וחופות וכדו'.

וכדאי להעתיק מה שסיפר הגה"צ רבי חיים יוסף ווערצבערגער שליט"א אבד"ק הוניאד מקרית יואל, (שהיה מקבוצת המשוררים אצל רבינו הקדוש בעל הדברי יואל, בעמדו לימין זקינו הרה"ח רבי אברהם מלע ווערצבערגער ז"ל, ואביו רבי יקותיאל הערש ווערצבערגער ז"ל) לגליון בחצרות, ותיאר שם ברגש רב ההתעוררות שהיה לו בעת ששמע בפעם הראשונה הניגון הלזה, וז"ל: שנת תשל"ג איז מיר ארויסגעקומען אז אויף שמיני עצרת און שמחת תורה האב איך געדארפט זיין אין בארא פארק, איך האב געהאט מיין אכסניא ביים סטריזשובער רבין, און די אלטע סטריזשובער רביצין האט מיר געזאגט אז שמחת תורה אינדערפרי זאל איך גיין צום סיגוט'ער רב צו די הקפות.

איך האב טאקע אזוי געטון, די הקפות אליינס איז געווען זייער געהויבן, מ'האט געטאנצט און געזינגען די היימישע ניגונים, דער רבי [הברך משה] איז געלאפן אינדערמיט אהין און צוריק, ס'האט זיך געשפירט זייער בא'טעמ'ט, דער עיקר וואס האט געזינגען און אנגעפירט די ניגונים ביי די הקפות איז געווען דעם רבי'נס זון, יבלחט"א דער רבי זאל זיין געזונט, אים האט מען געהערט אזוי הויך זינגען.

גאר שטארק איז געווען דאס התעוררות ביים זי נגען די שטיקלעך פונעם חרדים, דער רבי האט דערביי געזינגען דעם באקאנטן התעוררות ניגון וואס מ'האט געזינגען ביים עצי חיים

בשעת די נענונים, דעם ניגון וואס דער רבי האט שפעטער אריבערגעברענגט קיין סאטמאר, און מ'זינגט דאס ביי היה עם פיות און נאך. דעמאלטס האט דער עולם אין סאטמאר נאכנישט געקענט דעם ניגון, דאכט זיך אז איך אליינס האט עם אויך נישט נאכנישט געהאט געהערט געהעריג, אבער דאס התעוררות ביים זינגען דעם ניגון האט מען געקענט טאפן אין די לופטן, און כ'האב מיך מחי' געווען מיטצוהאלטן אין בארא פארק אזעלכע היימישע הקפות ביים א סיגוט'ער קינד.

וטוב להזכיר להציבור מה שהעתיקנו בגליון לפרשת לך לך סיפור גורא מה שפעל ניגון זה לאיש ילוד סיגוט שחזר בתשובה בזכות ניגון זה, ומשם תקחנו לטובה.

היום תאמצינו - לברכה ולא וכו'..

עוד ניגון המושר עד היום בחצרות קדשינו שמקורו הוא מהבעלי המנגנים דעיר סיגוט (אין אנו יודעים אם ר' משה חיברו או בעל מנגן אחר) הוא הניגון המושר על היום תאמצינו בימים הנוראים, וכן על התיבות לברכה ולא לקללה וכו' בגשם ובטל. וכפי המובא בספר "ומשה היה רועה" (ח"א עמוד רנד) מה שסיפר הרה"ח ר' יעקב יצחק צימענט ז"ל מחשובי תלמידי העצי חיים, וז"ל: ביזן יאר תרע"א לפ"ק האט נאך רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע געוואוינט אין סאטמאר און, ער האט דארט געהאט א בית המדרש'ל וואו עם האבן געדאוונט א צאל אידן מחסידי בית סיגעט, אויך עטליכע אידן חסידים ואנשי מעשה וואס האבן שוין דעמאלטס מרגיש געווען בגדולתו. דער עצי חיים האט זיך שטארק געזארגט פארן ברודער, און ער האט געשריבן א בריוו קיין אורשיווע וואו ער האט געבעטן מ'זאל אויפנעמען דעם ברודער אלס רב אין זייער שטאט, און ער האט זיי פארזיכערט אז זיי וועלן נישט דערלייגן אויף דעם אויסוואל.

ווען דער רבי איז געפארן קיין ארשיווע האט זיך דער עצי חיים שטארק געזארגט פאר זיין הצלחה, און פאר די הייליגע טאג האט ער געשיקט צען בחורים פון זיין ישיבה מטיבי נגן, וואס האבן גוט געקענט די ניגונים וואס מ'פלעגט זינגען ביי איהם אין די הייליגע טעג, אז זיי זאלן גיין קיין ארשיווע, און דארט זיין די משוררים ביים רבי'נס תפילות פארן עמוד. עיי"ש עוד. ואחד הניגונים שהבחורים הביאו אותה מסיגוט ושרו אותה אצל רבינו הקדוש, ואחר כך הנהיג רביה"ק לשורו בכל ר"ה ויוכ"פ על היום תאמצינו, ובגשם וטל

*ב"ק"ק סיגעט היו רבינו [הברך משה]
מומר על קל אדון' ניגון שחיבר הרה"ח
ר' יונה האלפערט ז"ל משב"ק, ובק"ק
סאטמאר היו מומרים הניגון שזימרו
אצל רבינו הדברי יואל, שחיבר הרה"ח
ר' בעריש ווישעווער ז"ל על הפיוט
'מלך עליון' בסוף שנת התר"צ.*

(שם פט'ו דמתה אות'י)

הננו מעתיקים חרוזים יפים באידיש מהטיעפ'ס "הלויים" שהוציאו המשוררים למשפחה וערצבערגער בשם ראש השנה ליד עם הניגון הנענועים של סיגעט

דער מאמענט איז געהויבן עס איז ראש השנה, מען דאווענט צי הש"ת מיט פיל כוונה. אויף פרייליך גיט געבענטשט יאר בעט יעדער אצינדער, פאר זיך, פאר די משפחה און פאר די קינדער. - פסוקי דזמרה האט מען שוין געענדיגט געלאסן און פאמעליך, מען ווארט אז דער בעל שחרית זאל אויסשרייען המלך, הייסע טרערן מען פארגיסט אזוי ווי א טייך, צו א זינדיגן בן מלך איז מען יעצט גלייך.

הא'אוי - א קינד פון א קעניג א בן יחיד - איינציג, ער האט פון שענסטן גליק, דער טאטע ליבט אים פיל, זיינע אוצרות האבן נישט קיין שאץ, ווען ער וויל קומט ער אין פאלאץ, און בעט פון טאטן וואס ער וויל. - הא'אוי - פלוצלינג האט דאס שרעקליכע פאסירט, שלעכטע חברים האבן אים פארפירט, זיין גוטן נאמען האט ער באשמיצט, מען האט אים געווארנט און געבעטן, ער זאל פון שלעכטן וועג אפטרעטן, אבער עס האט גארנישט גענוצט.

דער קעניג, האלט עס נישט אויס, ער שיקט אים פון לאנד ארויס, דער פרינץ האט נישט קיין עסן, קיין געלעגער, ער פאלט אריין צו גולנים שלעגער. זיי צושלאגן אים פון אלע זייטן, ער בענקט שוין צו די אמאליגע צייטן. - ער באשליסט, אז ער מוז, גיין צום טאטן פאלן צו די פיס. ער איז נישט צום דערקענען אזוי צושלאגן, פונעם פאלאץ טוט מען אים פאריאגן, דו ביסט נישט דער פרינץ עס קען נישט מעגליך זיין, און צום קעניג מען לאזט אים נישט אריין.

הא'אוי - א געדאנק ער טראכט אין מוח, אז דער קעניג אים הערן זאל, ער וועט אנפאנגען צושרייען הויך, ער וועט שרייען "המלך" אויפן קול, אבער האט געזויפצט און געקלאגט, ביז ער האט דאס ווארט "המלך" געזאגט, דער קעניג האט אין מאמענט, זיין שטימע דערקענט, און צו אים ארויסגעקומען, זיין חרטה האט ער געזען, און אים מוחל געווען, אין פאלאץ צוריק אריינגענומען. - הא'אוי - מיר אידן זענען אין פאלאץ געווען, אין בית המקדש אין ארץ ישראל, הש"ת'ס כבוד האבן מיר געזען, מיט אלעס גוטן אן א צאל, אבער מיר האבן פון וועג זיך אפגעקערט, די נביאים האבן מיר נישט אויסגעהערט, אין גלות האט מען אונז פארשיקט, און אינטערדריקט, מיט צרות און פיין, פון איין גלות צום צווייט, איבעראל צושפרייט, צוריק צום קעניג ווילן מיר גיין.

ביי די טיר, שטייען מיר, מיט זינד פארשמירט אן א שיעור, מען דערקענט נישט אויפן פנים אצינדער, אז מיר זענען דעם קעניג'ס קינדער. אין דעם קעניג'ס פאלאץ מען לאזט אונז נישט אריין, וואס וועט יעצט דא זיין. - אן עצה איז דא, אין די שעה, דער קעניג זאל וויסן אז מיר זענען דא, פיל מיט חרטה און אונטערטענוג, לאמיר שרייען הויך המלך קעניג, דער חזן וועט אנפאנגען קרעכצן פון הארצען טיפן, און אצינד המלך אויסרופן.

מקבוצת חסידים ששהו בערך לפני כעשר שנים על שבת קודש פרשת משפטים בעיר סיגוט לכבוד היומא דהילולא של רבינו הקדוש בעל הקדושת יו"ט, ושרו שם ניגון על שיר המעלות בשלש סעודות, ואמרו שמקובל אצלם שהיו שרים בסיגוט על שלום עליכם או אשת חיל, ע"כ אמרנו להעלות את הניגון על קול אנ"ש (7-8) ושם תמצאו אותם לטובה.

ומכאן בקשתינו למי שיודע איזה טעיפ שיכולים לשמוע הניגון הנקרא אצל אנ"ש "די סיגוט'ער קל אדון" שיואיל לשלוח לנו כדי שנוכל ללמדו לאנ"ש החשובים.

[ויש לציין מה שהעיר היודע פרק בשיר ובעל תפלה נפלא, ה"ה הרה"ח רבי יעקב ווייס שליט"א מפארי קהילתנו, שאף שבתפלת גשם וטל שרים הניגון רק באופן של שלשה בבות מטעם שאין שם יותר משלשה קטעים ששרים בהם, מ"מ בר"ה ויוהכ"פ שיש יותר קטעים חוזרים אחר הפאל השלישי להפאל השני כדרך רוב הניגונים המושרים בכלל ישראל, וכפי שאכן תיקנו אותה השנה בבית מדרשינו ביום הכיפורים, ודי בזה]

ועוד מספרים זקני החסידים שבעת שהיו הבחורים אצל רביה"ק התלהבות מאוד מעבודתו, וכיון שרבינו היה טיב נגן היה לו תנועות שונות ממה שהיו רגילים, והם קנו אותם לעצמם, ואח"כ כשחזרו לסיגוט הביאו אותם לשם, ואחד הדברים היו שרבינו הקדוש בעל הדברי יואל מרוב התלהבות בעת שהיה שר הזמר חי ה' ביום שבת, כשהגיע להד"ה צמאה נפשי המשיך הניגון בהפאל השלישי והגבוה, משא"כ בסיגוט היה מתחילים בצמאה נפשי עוד הפעם כבראשונה, ובשבת הראשונה לחזרתם כשבאו להשולחן של העצי חיים ביום שבת קודש, בעת ששרו 'חי ה' המשיכו לנגן הניגון כפי ששמענו מרביה"ק הדברי יואל בהפאל השלישי, אכן העצי חיים הראה להם בידי שיפסקו והתחילו הניגון עוד הפעם כפי שהיה רגיל. ובאמת כן ראינו גם אצל רביה"ק הברך משה שהתחילו על צמאה נפשי עוד הפעם הניגון. ושמענו מאחד מאנ"ש שהיה מסתופף בצל קדשו דרביה"ק בשנת תשנ"ו על ימים נוראים, ובשבת חול המועד סוכות אכלו האורחים ביחד עם רביה"ק בסוכתו הגדולה שליד ביתו, ורוב רובם היו בחורים מיישבתינו הקדושה, ובעת שהגיעו לקטע צמאה נפשי המשיכו לנגן כפי שהיו רגילים מביתם, אכן הברך משה הפסיק מלשיר, ואנ"ש ביתו הראה להבחורים שיפסקו מלשיר כך, ושמעו שהברך משה מתחיל צמאה נפשי עם התחלת הניגון.

ומדי דברי בזמר הפיוט ד'חי ה' וברוך צורי, נעתיק עוד הפעם מה שכבר העתקנו במאמר הראשון לחג הסוכות, מה שסיפר הרה"ח הישיש רבי אברהם יוסף ווידער ז"ל, [אבי אביהם של ר' ברוך צבי ווידער ור' משה ארי' ווידער] שהיה תלמיד ממרן העצי חיים, (והר בסוף ימיו בעיה"ק ירושלים), כי מעולם לא ראו את מרן העצי חיים מגביה ידיו כלפי מעלה בתפלה או בזמירות, אלא בשעה שהיה שר את הפיוט חי ה' אצל התיבות "צמאה נפשי אל ה', והיא פלאי.

ניגון על שלום עליכם ואשת חיל

לא ידוע לנו כרגע עוד הרבה ניגונים שנקראים "סיגוט'ער ניגונים" (באיזה ספר מצויין שהניגון ששרים על זיהי בישורון מלך היו שרים אצל העצי חיים בסיגוט, ואם קבלה הוא נקבל). אכן מצאנו טעיפ

בְּרִיךְ מְבָנִים אֲשֶׁר

ברגשות בוערים לבי יהמה, להביע ברכה מדובה וחמה, בקול מצהלות וכשפה ברורה ובנעימה, מתוך שמחה מעומק הלב פנימה, וכטוב לכב, נשגב ברכת מזל טוב, קדם מע"כ אבי יקורי, הצמוד באהבה בקירות לבבי, ומסוד בלו"ג למעני, האי גברא יקירא, נודע לעוז ולתפארה, נעים הליכות ורב נכון, שמו הטוב מהללים בשבח וברוך

הרה"ח ר' אֲשֶׁר עֲבָדֵיךָ גְּלִיק שְׁלִיט"א
ולנו"כ אמי החשובה שתחי'

לרגל תת ה' שמחה כמעונם
באירוסי בנם כליל המידות והמעלות
החתן הבה"ח כמר שמואל אלעזר ני"ו
עב"ג בת מחו'
הרה"ח ר' נחמן רובינשטיין הי"ו

והברכה אחת היא קדם זקני הנכבד והמפואר יפה פרי תואר
הרה"ח ר' יוסף פנחס וואנאחאצקער שליט"א
ולנו"כ זקנתי החשובה שתחי'

ויה"ד שיעלה הזיווג יפה יפה, ויבנו בית נאמן על אדני התורה
והחסידות הצרופה, בנהורא מעליא ובריות גופא, אך ששון ושמחה
ישמע באהליכם, ויהי שלום לכל אשר לכם, לרעות רוב נחת וקדושה,
ויעלה הזיווג יפה יפה לשם ולתפארה, מתוך רוב שמחה ואורה

המברך מקרב לב
עמרם גליק

הגה"ק רבי חיים צבי בן הגה"ק רבי חנניה יו"ט זי"ע טייטלבוים מרן בעל "העצי חיים" - יומא דהילולא ו' שבט תרפ"ו

מתולדותיו

ביום י"ג טבת שנת תמ"ר יפרח לפ"ק נולד רבינו לאביו רביה"ק הקדושת יו"ט זי"ע אב"ד סיגוט ולאמו הרבנית הצדקת מרת חנה ע"ה, בתו של מוה"ר יואל אשכנזי זצ"ל אבד"ק זלאטשוב בעיר טעטש יצ"ו.

לאביו מרן רביה"ק הקדושת יום טוב זי"ע, היה צער גידול בנים, ולא נתברך הרבה שנים בזש"ק והוא היה ממקורביו ומתלמידיו המובהקים של מרן הקדוש הדברי חיים זי"ע, והסתופף בצלו של הקודש והיה דבוק בו בלב ונפש, והזכיר עצמו הרבה פעמים שיברכו בברכת הבנים, ובשנת תר"ל נסע לצאנז הגה"ק ר' משה יוסף ט"ב זצ"ל אחיו של מרן הקדושת יום טוב, לחוג שם את יום הפורים בצלו הק' ובעת עריכת השולחן העמיד צלוחית יין עבור אחיו הקדויו"ט, וכאשר שמע הדברי חיים שמו, ענה ואמר: "אה ליפעלע איך האב אים הערשט אינזין געהאט".

ואחר פורים ישב ר' משה יוסף לכתוב אגרת להקדיו"ט לספרו הדברים הללו, בהוספה למכתב קודש שכתב מרן הדברי חיים להקדיו"ט ובהמכתב קודש של הדברי חיים כתוב שם בסוף המכתב בזה"ל ולא יתייאש עצמו וזוגתו תחי' כי בצפייתנו צפינו שלא ימנע מכם פרי בטן וד' הטוב יחמול עליכם ובמהרה תוושעו בזרע ברכת ה' כנפשים ונפש ידידו דבש"ת באהבה ונ"ח הק' חיים הלבפשטאם. **מושיען של ישראל**

גדולתו בתורה

פעם הגיע לסיגעט ממדינת פולין ש"ס איד" אשר ידע את כל הש"ס בעל פה בבקיות מבהילה, והבחורים ישבו וניסו אותו בשאלות שונות בכל מסכתות הש"ס, והוא השיב על הכל וכולם התפעלו מעוצם גאונותו האדירה. לפתע נכנס העצי חיים לבית המדרש, והבחורים סיפרו לו מטובו של היהודי הזה, התיישב העצי חיים והתחיל

להבחן עם היהודי הזה, ושאלו אחד מהשני שאלות רבות מכל הש"ס, וכאשר יצא העצי חיים מבית המדרש, שאלו לו הבחור המשב"ק, איך ההין רבינו להבחן עם יהודי הזה לפני התלמידים, והלא אלמלא ידע רבינו את כל מה ששאל ממנו הרי היה הדבר יכול להיות לחרפה בפני תלמידיו, השיב לו העצי חיים בביטול מה שהוא יודע גם אני יודע.

זכרוננו הנפלא

סיפר לי ר' חיים יודא לעוווי נ"י[ע"ה], שהיה אצל רבינו הק' בעל עצי חיים זי"ע בסיגעט על שבת קודם שנסע רבינו לקלוד, ורבינו אמר לו אז שלא שכח מעולם מה שלמד, ועיין אז בפנקס התשובות שלו, ואמר לו רבינו שאינו בוש משום גדול.

פעם אחת היה מסדר קידושין אצל אחד התלמידים והמנהג היה אז שהחתן היה אומר דרוש פלפול לפני החופה, לאחר שהחתן גמר את הדרוש אמר לו הרה"ק אתה זוכר את הדרשה שאמרת בעת הבר מצוה שלך, וענה שאינו זוכר, ואמר לו הרה"ק את כל הדרשה, והיה לפלא לכל הנוכחים, ועליו נאמר בור סיד שאינו מאבד סיפה. **בית אליהו**

לשונם הטמא

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א [רבינו הק' בעל בעל ברך משה זי"ע] כי בסוף ימיו של העצי חיים זי"ע הי' בסיגעט מאלו שכבר נתפסו לרעיון הציוני, שעלתה בידם להיות בין טובי הקהל, וצערנו מאוד את נפשו של העצי חיים זי"ע בתעלוליהם ורצו להקים בסיגעט "היברעאישע שולע", והעצי חיים זי"ע רדפם עד חרמה, ואמר להם בל"ק: "ווי לאנג איך לעב וועט קיין היברעאישע שולע דא נישט זיין". וכן היה שכל ימי חיי העצי חיים זי"ע לא עלתה בידם להקים את השולע, אמנם הם הוסיפו לצער את נפשו

ציצית

הגה"ק ה"עצי חיים" זיע"א נסע פעם לשבות בעיר אחת. במוצאי שבת קודש הגיעו כמה "עיתונאים" יהודים לדבר אתו, בהיות שהיה ידוע שהוא מדבר סרה על הציונות, ורצו לשמוע מדוע הוא מתנגד להם. אחד מהם נכנס אל העצי חיים לדבר אתו. שאלו ה"עצי חיים": "האם יש לך ציצית?". הוא השיב בשלילה, ואז אמר לו ה"עצי חיים": "מיט אזאנע שמועס איך נישט".

רוח הקודש

סיפר הרב החסיד ר' אברהם קליינמאן נ"י [ע"ה] שו"ב דכפר גדעון תלמיד כ"ק הגה"ק בעל העצי חיים זי"ע, בעת שהיה השפאנישע קראנקייט ל"ע, וחלו שתי אחיותיו, ובסיגעט לא ידעו מזה, וכשלקח ברכת פרידה מהרב הק' בעל העצי חיים זי"ע, אמר לו שאחותו שיינדיל תהיה לה רפואה, ואחותו חיה השם ירחם עליה, והוא לא ידע מכל הענין שנחלו, וכשבא לביתו ראה שאחותו שיינדיל נתרפאה לגמרי, ואחותו חיה שבקה לן חיי. **בית אליהו**

שני מוחות

גם זאת היתה לפלא כי כאשר באו לפניו לשאול ממנו עצה ותושייה כאשר ישאל איש מדבר אלוקים חיים, היה העט והקולמוס בידו האחת, וכתב בה פרי עשתונותיו בפלפול וסברא ובידו השניה הראה במחוג את חוות דעתו הזכה והטהורה בדבר שנשאל ממנו, ולהרואה היה נראה כאילו משתמש בשני חושים, בחוש האחד השיב בדברי תורה, ובחוש השני היה שפתותיו ברור מללו על דבר העצה שנשאל עליו, ועבד עבודתו בכפליים, פעל לחוסים בו נגד בני אדם בחיי אדם בחיי שעה ובאותה השעה עבד ג"כ בודתו ועשה לנשמתו אשר חנן ה' אותו בחיי עולה. **הקדמת שו"ת עצי חיים**

הסתלקותו

לשבת וארא נעתר העצי חיים זלה"ה לנסוע למדינת אונגארין לעיר קליינווארדיין לעשות את השבת בקרב תלמידיו וחסידיו שגרו שם, בנסוע לקליינווארדיין עבר העצי חיים ע"פ ערים ואמהות באונגארין כנירעדהאז וקראלי ועוד, ובכל מקום התאספו רבים לכבודו להתברך מברכות צדיק, העצי חיים התאכסן אז בקו"ד בבית אחד מתלמידיו, שבנה לו אז בית מגורים חדש, והעצי חיים בא שם לרגל חנוכת ביתו החדש, חסידים רבים באו אז מכל המדינה לחסות בצל תומר בצוותא חדא עם העצי חיים זי"ע, ולא ידעו שזו היא פעם האחרונה שזוכים ליהנות מאורו, ותושבי העיר בהמוניהם באו בפו"פ להתברך ממנו בימים א' וב' שנשאר שם בקליינווארדיין, ביום ב' באו גם ראשי הקהל בקו"ד ודברו עם העצי חיים בנוגע לכמה ענינים בהלכות בית הכנסת, שבנו אז ביהכ"נ חדשה,

ביותר עד שהלכו וסיפרו לפני מושל העיר עלילות רשע על העצי חיים זי"ע, ומושל העיר שאל אז את העצי חיים זי"ע בתמהון: האיך יוכלו אנשים מישראל לדבר בלשון גס כזה בגנותו של הרב, שאפילו אצליהם לא ידברו ככה על חשוביהם? העצי חיים זי"ע השיב לו בחכמה: "כי בודאי אצל האומות לא יהיה דבר כזה לדבר סרה על חשוביהם, כי הם הלא יניחו את ההמון לנפשם להתנהג כרצונם, אבל אצל בני ישראל שהרב מתערב בכל מעשיהם של ההמון עם, ומרבה ליסרם שיתנהגו בדרך התורה, ועל כן יש להם שנאה נגדו" ודפח"ח, המושל הלז התרה אז בהם לבל יהינו עוד לצער את הרב, אבל הם המשיכו בתעלוליהם, עד שבועה"ר מרוב צער וכאב נגע הדבר ללבו ונסתלק בדמי ימיו. **מושיען של ישראל**

מדותיו

סיפר לי הרה"ג ר' זאב טינור שליט"א משאמקאט מגדולת רבינו שלא ה' הרבה שנים בגדלות כמוהו כמו שהעיד עליו ג"כ הגה"צ אב"ד מראדמישלא זי"ע, שה' לו מדה שאין למעלה ממנו שלא בייש לשום אדם, וה' לו מדת סבלנות מאוד, וסיפר שה' מפלפלים ב' בני אדם בתוספות אחד, אחד אמר שהתוספות הוא שם והשני אמר שהוא בדף אחר, ורבינו ה' אז שם ולא השיב להם כלום, שה' לו כ"כ כח המעצר שלא דיבר בתוכו מפני שלא רצה לבייש אותם. **צדיק כתמר יפרח**

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א [רבינו הק' בעל ברך משה זי"ע] שפעם בסעודת ראש חודש בראצפערט, ישבו שם הרבה רבנים גדולי ישראל, ושוחחו בדברי תורה, ונתהוה פלפול גדול בין הרבנים באיזה ענין, זה אומר בכה וזה אומר בכה, ומרן העצי חיים ישב כל הזמן ושתק, והתעמק במחשבותיו, ולא הגיב כלל על דבריהם, אחר כך פנה אליו הרה"ק מבעלזא ושאל את חוות דעתו בענין המדובר, ויאמר מרן העצי חיים שפתרום הדבר מבואר בתוס' פלוני במס' פלונית בדף פלוני, ונתפעל מהרי"ד עד מאוד, לא רק מזה אשר האיר את עיני כולם בפתרון הענין המוקשה, אלא בעיקר על אשר עצר בנפשו עד כה לבל לגלות את עוצם גאונותו. **אלה מסעי**

פועל ישועות

דודי אב"ד האדאד זצ"ל נסע ג"כ עם העצי חיים אל מרן הק' משינעווע, ובעת שבאו לקבל ברכת פרידה ממרן משינעווע זי"ע, היה מרן שוכב על המטה מפני חולשת כוחו, וכן היה מקבל האנשים שבאו אליו, וכשבאו אצל הקודש פנימה, צוה הרה"ק משינעווע שמרן הק' בעל העצי חיים יקרא לפניו הפתקא, וכן הפתקאות של כל האנשים שבאו אז לקבל פניו הק', ואח"כ כשספרו זאת לדו"ז רבינו הק' מנאסאד זי"ע, אמר על זה, שכוונת הרה"ק משינעווע זי"ע היה בזה לסמכו בסמיכה לרבי שיהיה פועל ישועות, ויקרא פתקאות. **גדולת יהושע**

הברזל מאונגארן לרומניע דרך סלאוואקיי, ושם עמדו בקהלה קדושה טשאף כ"ג אלפים איש והספידו אותו שם רבנים גדולים וביום ו' עש"ק ז' שבט הגיע הארון לסיגעט, הנהלת הקהלה החליטה אז לקבל את בנו הבכור הבחור המו"מ יקותיאל יודא למלא מקום אביו לכשיגדל, ויוסמך להוראה, כי הי' כבן י"ד שנים. וגם נתקשר אז בקשרי החיתון עם הבתולה הצדיקת רחל ע"ה בת רבינו ז"ל בשעה אחד אחה"צ הובא הארון לביהכ"נ הגדול, ושם הספיד אותו בנו ממלא מקומו הבחור יקותיאל יודא, וחתנו הגה"צ מסלאטפינא, משם הלכו לבית הקברות אנשים לרבבות, ושם הכינו בימה גדולה והתחילו בהספדים, ראשון המספידים הי' אחיו רבינו ז"ל שהספידו בקול בוכים אשר נמס כל לב והי' למים. וסיפר הגה"צ מראחוב זצ"ל שרבינו ז"ל אמר אז בתוך דבריו שעכשיו הוא מרגיש בנפשו דהשתא מת רבי, אבי מורי הגה"ק בעל קדושת יו"ט זלה"ה, כי הלא אמרו חכז"ל המניח אחריו בן כמותו במותו נחשב כאילו הוא חי, אחי העצי חיים ז"ל הי' דומה לגמרי לאבינו הקדוש יו"ט ז"ל, וכל זמן שהי' הוא חי הי' נדמה בעיני כאילו עדיין אבי בחיים חיותו, אבל כעת שנסתלק אחי הרי הוא כאילו עכשיו מת רבי. אחרי רבינו ז"ל הספידו גיסו הגה"צ מריינזשיוו והרב מוואלאווע, הרבנים מסאטמאר, קאשוי, שימלוי, ביסטריץ, ווישא, דראגמערעשט. אבל מחמת קדושת השבת הפסיקו המספידים בשעה שלש וחצי. כל המספידים הפליגו מאוד בשבחו, הגאון מקאשוי אמר שהי' גדול בדורנו כמו רבינו הקדוש בימיו. ואז הכריזו שביום א' יספידו אותו בבית הכנסת הגדול הרבנים הגדולים שלא הספידו אותו היום. ובהרבה מקומות קשרו עליו מספד מר, וגם בארה"ק הספידו תמרורים הגה"צ ר' יוסף חיים זאנענפעלד זצ"ל אב"ד דירושלים, ובכל ערי אונגארין ראמעניא וטשעכיי רבתה תאני' ואני' ומאנו להנחם על מות קדושים פטירת העצי חיים, וספרו זקני החסידים שכמה חדשים אחרי הסתלקותו של העצי חיים היתה המכה טריה, וחסידים ותלמידים מיאנו להנחם על כי הלקח ארון אלקים במיטב שנותיו, זי"ע.

מושיען של ישראל

היה לו כ"א בנים ובנות, וי"ב מהם נעדר ל"ע בחייו צעירים לימים, ובעת הסתלקותו השאיר אחריו תשע מבניו אשר שבעה מהם עלו על מוקדה בתוך רבבות אלפי ישראל הי"ד במהרה, וברוך ה' אשר לא השבית לנו גואל, ולאחר החובן הנורא הותיר הקב"ה לפליטה ולמחיה את כבוד קדושת אדונינו מורינו ורבינו בעל ברך משה זי"ע בנו של מרן הגה"ק בהעצ"ח זי"ע אשר ממשיך את השושילתא דדהבא, ונישא אלומות גודש, בתפלה לאלקינו, שמן השמים ממעל יהא רעותא, להוסיף על ימי מלך ימים ושנים אריכתא, עד ביאת גואל צדק בב"א.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

ושאלו ממנו איזה שאלה, והשיבם ע"פ הלכה הפסוקה בשו"ע, והעצי חיים ציטט מזכרוננו איזה סעיף בשו"ע, וכאשר הובא השו"ע לראות בפנים, ראו שטעה העצי חיים בציון הסעיף בשו"ע, וכאשר הרגיש בזה העצי חיים, נענה במרירות ואמר "אוי עס איז נישט גוט" אין זה סימן טוב כי דבר כזה לא אירע אף פעם שיטעה מסעיף אחד לשני, שכידוע הי' לו זכרון מבהיל ולא שלטה עליו שכחה, כשהגיע זמן תפלת מנחה התכונן העצי חיים לתפלה, ויצא מחדרו לעשות צרכיו, והתאחר לחזור, וכאשר עבר זמן והוא בושש לבא מורא עלה על ראש החסידים שישבו שם, מורה מהולה בפחד, וכאשר יצאו לראות מה שקרה נזדעזו כולם בראותם את הארז בלבנון שוכב מחוסר אונים בלי הכרה, ותיכף העלוהו כמה אנשים והשכיבוהו על המטה, והזעיקו את הרופא שקבע שאחזו השבץ וסכנה מרחפת לחייו.

אראלים ומצוקים

חיש מהר נתפרסם דבר מחלתו, בכל מקום אשר הבשורה הגיעה נקהלו ועמדו היהודים לעורר רחמים ולהרבות בתפלה, עבור "יוסף חיים צבי בן חנה" שהוסיפו לו אז לסגולה את השם "יוסף" וחותנו הרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט זי"ע וגם אחיו מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע נסעו לשם, הרה"ק הרש"א ביקשו שיושיב ב"ד, שיופסקו שעל פי הלכה צריכים אותו בעלמא הדין, והושיב ב"ד והטוענים היו אלמנות ויתומים מעיר סיגוט, ודמעתם על לחיים שהעצי חיים הוא מקור מחייתם וכל מחסורם עליו, ובאם ח"ו יסתלק מהעולם אז נפסק פתיל חיותם, הבכיות והיללות פלחו את הרקיעים. וחסידים ואנשי מעשה טענו לפני הבי"ד כי הדור צריך לו, והה"ק ר' שלום אליעזר זצ"ל חיזק דבריהם. וכן רבינו בעל ויואל משה ז"ל הוסיף לטעון בפני הבי"ד כי הילדים רכים בניו ובנותיו צריכים לו להתגדל על ברכיו ואלו הצאן מה חטאו. וא"א לתאר מחזה זה כאשר ישבו הרבנים בעינים דומעות ושמעו את טענת הרבנים והחסידים, והאלמנות והיתומים, וכאשר פתח רבינו ז"ל את פ"ק לטעון, שמעו רק שלש מילין הראשונות ותיכף נתפרץ רבינו ז"ל בבכי רב ואתו עמו כל מי שנוכח שם, שכמעט לא הי' באפשרות לשמוע דבר, רק בכיות נוראות, וכל הלבבות נשברו ונקרעו לרסיסים. ולאור טענות אלו יצא הפסק דין מהבית דין עפ"י התוה"ק שיתבטל מעל החולה כל גזירה רעה, וכל דין יתהפך לרחמים ויתרפא רפואה שלימה וגמורה וכו', וחתמו כולם אור ליום ה' לס' ולכל ב"י הי' אור במושבותם ו' שבט תרפ"ו לפ"ק.

כבה נר ישראל

ברם לא אכשר דרא, ובעוה"ר נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, ביום ה' בבוקר ו' שבט יצאה נשמתו בטהרה בעיר הנ"ל, ונח נפשיה דרבי בן מ"ו שנה, ויגוע ויאסף אל עמיו הלווי' התחילו מעיר קלוו"ד, דרך מסילת

ישמואל בקוראי שמו

ברגשי שמחה וגילה, נישא ונהללה, ונשגר ברכת מזל טוב, מעומק לבב, לידידינו וידיד כל חי, האדם היקר המהולל בתשבחות עד בלי די, האי גברא יקרא, מקבל כ"א בשמחה ואורה, נודע לעוז ולתפארה, זריו במלאכתו, מעשי ידיו נאמנים לתפארתו, איש חמודות רב תבונות, נועם המידות ומושלם בכל המעלות, ה"ה

הבחור החתן

שמואל אלעזר גליק

הי"ו

לרגל שמחתו אירוסיו בשעתו"מ

יצו ה' את הברכה, שיזכה לרב תענוג ונחת, ויזכה לבנות דורות ישרים ומבורכים, אך טוב וחסד בביתו יהיה שורה, מתוך רוב שמחה ואורה, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים, עד ביאת משיח צדקינו הולך תמים, במהרה בקרב הימים.

המברכים בידידות והוקרה מקרב לב

צוות העובדים

צוות ההנהלה

חסידים סגנור

מתחם הלבשה שיש גו הכל!

ומשפע
מצות תפלין
יתמשך עלי
להיות לי
חיים ארכים
ושפע קדש

סל מלא ברכות

מיטב ברכותינו הגלגליות נעלה, לידינו עוז כביד המעש והפעולה,
נעים הליכות, חכם לב יקח מצוות, לדומם קרן ישיבתנו מסוד
באמונה, ברוב הצלחה ותבונה,

מוה"ר **ישכר בעריש מילעד** הי"ו
מזכיר ועד הרוחני של ישיבתנו הק'

לדגל השמחה במעונו בדיכנס בנו יקרו
כמד **יצחק אייזיק** גי"ו
תלמיד ישיבתנו לנעם עול המצוות

ומצורף בזה ברכותינו, ותערב לה' עתידותינו, שתזכה לרות מכל יצ"ח
תענוג ונחת וקדושה, במדה מרובה וגדושה, אושר ועושר יהיו על
שולחן צמודים, אך טוב וחסד ידפוך כל הימים.

המברכים ומאחלים מקרב לב
הנהלת הישיבה – הורי התלמידים

טבא

מזלא

בברכת התורה נשא בואת השורה, ברכת מו"ט וכל שבה ושירה, קדם יידיש היקר טפו וטענינים, טרבה להיטיב ברוח נריכים, הוא הגבר הוקם עולה של תורה,
בבוא לעזרת כוללית המעטרה, טוקד רבנן ותלמידיהון ברוח נריכה, טרנה תלמידי הכנסים טעכסו כמדה יתורה, מסוד בלויג להעיל תורה ולהאדירה, ה"ה

מוה"ר **ישכר בעריש מילעד** הי"ו

מגדולי תומכי כוללנו

לדגל היכנס בנו לעותומ"צ למזל"ט

ישלם ה' פעלו, שיוכה לראות ברכה בעמלו, אך טוב וחסד כנבולו, ברכה והצלחה מכל הענינים, ברכ כח ואמין אונים,
אך טוב וחסד ידפוך כל הימים, טוהך ורחבת הרעת לאורך כל השנים, תענוג ונחת וקדושה מכל המשפחה, טוהך
איש ועושר בהרחבה ובירווחה

המברכים ביקדא דאורייתא

רבנן ותלמידהון – הגהלת הכולל

**הגה"ק רבי חיים צבי בן הגה"ק רבי חנניה יו"ט זי"ע טייטלבוים
מרן בעל "העצי חיים" - יומא דהילולא ו' שבט תרפ"ו**

זייער גערעדט פון זיין גדלות אין תורה, הרב דושינסקיא ז"ל איז געקומען ווערן רב חוסט, ער איז געקומען פון גאלאנטא, גאלאנטא איז אויבערלאנד, און ער האט נישט געקענט קיין רבי'ס, ער איז דאך געווען א אויבערלענדער רב איז ער איז געקומען קיין חוסט, און אין חוסט איז געווען חסידים, דאס איז אין מאראמאריש, און דער זיידע ז"ל איז אדורך געפארן חוסט, און ער איז געבליבן נעכטיגן אויף א נאכט אין חוסט, א לינת לילה האט מען עס גערופן, איז ער געגאנגען באזוכן דעם נייעם רב, און ס'האט זיך נישט געמאכט עפעס קיין שמועס, אזוי זענען דארט געווען חסיד'ישע אידן אין חוסט, און מ'האט געשמועסט, און ער איז צוריק געקומען אפגעבן דעם באזוך, און דארט האט זיך יא געמאכט א שמועס אין לערנען, און ס'האט זיך לאנג פארצויגן אז ער האט פארשפעטיגט די באהן, ער האט דאך געדארפט פארן מיט די באהן, אבער ס'האט זיך אזוי פארצויגן אז למעשה האט ער פארשפעטיגט די באהן, ווען ער איז אוועק געגאנגען איז הרב דושינסקיא געווען אינגאנצן צוטומלט, האט ער געזאגט - ער האט גערעדט אזוי אויבערלענדיש - ער האט נישט געוואוסט אז חסידים קאנען אויך וואר לערנען...!

*

ער איז געווען א יונגער מענטש און ער איז געווען א גרויסער רב און מ'האט אים שוין אנגעפרעגט עגונה שאלות, ס'איז דא אין שו"ת עצי חיים אסאך עגונה שאלות וואס מ'האט אים געפרעגט, ער האט געהאט א מורא'דיגן זכרון, און ער האט נישט פארשטאנען ווי אזוי א צווייטער געדענקט נישט, ער פלעגט זאגן מחבר אין רמ"א נישט צו געדענקן מיטן לשון ווי קען דאס זיין?, ער פארשטייט דאס נישט, וואס הייסט ער געדענקט נישט, מחבר אין רמ"א נישט צו געדענקען ביים לשון?, ער איז ממש געווען א בור סיד שאינו מאבד טיפה, וואס מענטשן האבן מיט אים גערעדט האט ער יארן שפעטער געדענקט.

דער זיידע ז"ל דער עצי חיים האט געהייסן חכם צבי, צבי נאכ'ן חכם צבי. און דער נאמען חיים האט ער געהייסן נאכ'ן דברי חיים.

דער קדושת יום טוב האט געהאט בדעה צו געבן צבי אליינס נאכ'ן חכם צבי, ווייל די רביצין איז געווען א אייניקל פונעם חכם צבי, נאר דער דברי חיים איז געקומען אין חלום צום קדושת יום טוב'ס רביצין אז ער האט מבטיח געווען קינדער (כידוע המכתב בצפיינתו ציפינו וכו') און ער האט געהאלטן ווארט, און די רביצין האט דערציילט דעם חלום פאר'ן ברית, האט דער ייטב לב געזאגט, אז ער האט זיך מטריח געווען זאל מען א נאמען געבן חיים צבי.

*

דער זיידע דער קדושת יו"ט האט אים אויך מיטגענומען ווען ער איז געפארן צו אסיפות הרבנים קיין פעסט - נאך בחייו האט ער אים אויפגענומען פאר רב, צוויי יאר פריער פאר ער איז נסתלק געווארן האט ער אים אויפגענומען, דער קדושת יו"ט האט שוין נישט געוואלט מער פסקענען קיין שאלות, און ער האט מער נישט געוואלט אים רופן ביים נאמען, אלץ געזאגט מ'זאל גיין צום רב! ס'איז דא א תשובה אין עצי חיים (חלק או"ח סימן א') די ערשטע תשובה, ס'איז געשריבן צום קאשויער רב רבי שאול בראך, ער האט אנגעפרעגט א שאלה דעם זיידן דער קדושת יו"ט, און דער זיידע דער עצי חיים ענטפערט נאך בחייו פונעם קדושת יו"ט, ער שרייבט אז דער טאטע האט אים געהייסן ענטפערן. און דאס איז נאך געשריבן בחייו פונעם קדושת יו"ט.

*

ווען ער איז נאך געווען א יונגערמאן און ער האט זיך געטראפן מיט די גרויסע רבנים, זענען זיי אלע נתפעל געווארן, זיי זענען ארויס פון התפעלות פון אים, מ'האט

עגונה שאלה, און דער זיידע פּרעגט אים, דו האסט שוין עפעס תשובות, האט ער געזאגט יא, ער האט ביי זיך עטליכע תשובות, איינער שרייבט אזוי, און איינער אזוי, און ער גיט אים איבער דאס גאנצע פעקל וואס ער האט מיטגעברענגט, דעם אנדערן טאג איז ער אריין געגאנגען צום זיידן און דער זיידע גיט אים אהין א תשובה, ער איז אזוי שטיין געבליבן, עס איז אדורך נאר איין נאכט און שוין האט ער אויסגעארבעט די גאנצע תשובה, ער איז אוועק געפארן א טאג דערנאך און געטראגן די תשובה צום ראדומישלער רב און מ'האט מתיר געווען די עגונה.

*

אין אונגארין איז געווען א חשובער רב וואס האט געמאכט דעם ספר פני מבין, ער האט געהייסן רבי נתנאל פריעד, פון די כהנים, (אבדק"ק אויוואראש) ער איז געווען א חרף, א שטארקער מפלפל, אין די ישיבות איז זייער אהנגענומען, ס'האט שיינע פשעטלעך, ער איז געווען אמאל אויף א באזוך אין סיגוט ביים זיידן, און ער האט אים געזאגט עפעס א חידוש, האט אים דער זיידע געזאגט, פאר פופצן יאר צוריקזענט איר געווען דא ביים טאטן ביים קדושת יו"ט, און איר האט דאס דעמאלט'ס געזאגט פאר'ן טאטן, און איך בין געשטאנען דערביי, כ'האב מיך נישט אנגערופן ווייל ס'פאסט נישט בפניו ווען דער טאטע איז דא געווען, אבער כ'וועל איך זאגן וואס ס'איז מיר שווער געווען דעמאלט'ס אויף דעם, און דער פני מבין האט דאס שטארק מפליא געווען און זיי האבן זיך אריינגעלאזט אין א שמועס און מ'האט זיך מפלפל געווען אין דעם ענין.

עכ"פ אזוי האט ער אסאך מאל דערמאנט גענוי וואס מענטשן האבן געזאגט, יארן שפעטער ווען מ'האט זיך נאכאמאל געטראפן האט ער געדענקט וואס מ'האט אים געזאגט יארן פריער, אלעס וואס מ'האט געזאגט. ער האט זיך געטראפן מיטן מונקאטשער רב (בעל מנחת אלעזר ז"ל), און דער מונקאטשער רב האט אים געפרעגט עפעס א קשיא, האט ער אים געזאגט א תירוץ, האט אים דער מונקאטשער רב געזאגט ס'איז נישט אייער תירוץ, האט ער אים געזאגט ס'איז נישט אייער קשיא... די מעשה איז געווען אז דער מונקאטשער רב האט געהאט אסאך ספרים, און ער האט געהאט עפעס א פריערדיגע ספר עפעס א יקר המציאות וואס איז נישט געווען צו באקומען, דארט איז געווען געדריקט די קשיא, האט אים דער זיידע געזאגט, אמת אז ער האט נישט דעם ספר, נאר ווען ער איז געווען א יונגערמאן און ער האט נאך געוואוינט אין טורנא ביים שווער איז געווען דארט א ספרים סוחר, און יענער האט געהאט דעם ספר, דער זיידע האט נישט געהאט דעמאלט'ס קיין געלט צו קויפן דעם ספר, ער איז געווען א יונגערמאן, האט ער געבעטן רשות מעיין צו זיין אינעם ספר, ער האט געבלעטערט אין דעם ספר, האט ער דעמאלט'ס געזעהן דעם קשיא מיט דעם תירוץ, במילא האט ער געדענקט צו זאגן...

כ'האב געהערט פונעם טאטן ז"ל, אז ס'איז אמאל אנגעקומען קיין סיגוט א פוילישער איד וואס האט געקענט ש"ס, מ'האט אים גערופן א ש"ס פאלאק, ער איז אריינגעקומען אין בית המדרש וואס דארט איז געווען די ישיבה, און געזאגט אז ער קען ש"ס, און די בחורים האבן זיך גענומען אים פארהערן, וואו מ'האט אים געפרעגט האט ער געענטפערט דאס שטייט דא, און דאס שטייט דארטן, און ס'איז געווארן אינטערסאנט צווישן די בחורים אזא עסק... יעדער האט פראבירט אים צו כאפן און ער האט אלעס געקענט.

דער זיידע - דער עצי חיים - איז אריינגעקומען אין בית המדרש פארלערנען, און האט באמערקט אז ס'איז דא א טומל אין בית מדרש, האט ער געפרעגט וואס גייט דא פאר? האט מען אים געענטפערט אז ס'איז דא א פוילישער איד וואס קען ש"ס און מ'פרעגט אים אויס, און דער איד איז צוגעקומען צום זיידן און געגעבן שלום, און דער זיידע פּרעגט אים דו קענסט ש"ס?, האט ער געזאגט יא, איך קען ש"ס, זאגט אים דער זיידע 'איר מיינט נאר אז א פוילישער קען קענען... א אונגארישער קען אויך'. האט דער פוילישער איד געפרעגט דעם זיידן אויב ער קען אים פארהערן?, האט דער זיידע געזאגט יא, דאס איז געווען אין בית המדרש ברבים, און ער האט עס אנגעהויבן צו פרעגן, און דער זיידע האט געענטפערט און צוריק געפרעגט, און דאס האט אנגעהאלטן א שטיק צייט, און די בחורים האבן דאס צוגעקוקט, שפעטער איז יענער אוועק געגאנגען און דער זיידע האט פארגעלערנט דעם שיעור פאר די בחורים. נאכ'ן פארלערנען ווען דער זיידע איז אריין אין שטוב, האט איינער פון די מקורבים געפרעגט דעם זיידן, ווי אזוי ער האט זיך ברבים אוועק געשטעלט צו א פארהער אקעגן די בחורים?, האט דער זיידע דער עצי חיים געענטפערט, יענער האט דאך נישט געהאט א גמרא פאר זיך און מיך פארהערט אינעווייניג, נאר ער האט מיך פארהערט אויסנווייניג, דער אמת איז אז ער קען נישט ש"ס, נאר ער האט געלערנט און ער האט א גוטן קאפ און ער געדענקט אסאך, און וואס ער געדענקט, געדענקט איך אויך'.

*

אין חוסט איז געווען א דיין רבי שמואל דוד פריעדמאן ז"ל ער איז געווען דיין אין חוסט, און ער האט געהאט דארט אן עגונה שאלה, ס'איז געווען נאך די ערשטע קריג האט זיך געמאכט אזעלכע שאלות, ער איז שוין געווען ביים ראדומישלער רב (בעל שו"ת מהר"ש ענגיל ז"ל), ער האט זיך געמוטשעט אויף א היתר, האט ער געשיקט א פעקל כתבים מיט בירורים און גביית עדות וכדו מיט א שליח צום זיידן אויך די עגונה שאלה, און דער שליח איז אנגעקומען פארנאכט'ס, איז ער אריין געקומען און שלום געגעבן, דער שליח איז געווען א איד וואס קומט פון חוסט, זיין שוועסטער איז געווען די נידון זי איז געווען די עגונה, און האט אראפ געלייגט פאר'ן זיידן די גאנצע

געוואלט פארן אום יו"ט, האט ער אויסגעווארט ביז מוצאי יו"ט און דעמאלטס איז ער אנטלאפן, אויפן וועג האט זיך דער זיידע געטראפן מיטן קרן לדוד, ער איז דעמאלטס געווען רב אין די ווישעווע'ס, דאס איז נישט ווייט פון סיגוט, זענען זיי צוזאמען געפארן אין איין וואגן, מ'האט שוין נישט געקענט פארן אויף אלע וועגן, ס'איז שוין געווען דארט וועגן וואס זענען שוין געווען פארשפארט, מ'האט פראבירט צו פארן אהער און אהין, ביז מ'האט געטראפן א וועג וואס מ'קען פארן, האט דער קרן לדוד דעמאלטס געזאגט מזמור לדוד בברחו פרעגט דאך די גמרא קינה לדוד מיבעי ליה, נאר אז מ'קען נאך אנטלויפן איז א מזמור, זיי האבן נישט געוואוסט ווי אזוי מ'וועט קענען גיין, און אז מ'האט געטראפן א וועג, און מ'קען נאך לויפן איז מזמור לדוד.

דעמאלטס איז געווען א אינטערסאנטע מעשה: ערב סוכות זענען זיי אנגעקומען אין א דארף נעבן קליינווארדיין, מ'האט שוין נישט געהאט קיין צייט אריינצופארן ביז קליינווארדיין, איז מען געבליבן אין דעם דארף אויף יו"ט. אבער ס'קומט דאך יו"ט און מ'דארף דאך ערגעץ איינשטיין, האט מען זיך אנגעהויבן נאכצופרעגן, איז דארט געווען א דארפסמאן, און זיי האבן געפרעגט דארט אין שטוב - די פרוי האט געעפענט די טיר - אויב זיי קענען דארט זיין אויף יו"ט, האט מען געענטפערט יא. האט מען איר געפרעגט וואו איז דער מאן, האט זי געזאגט, ער איז אין פעלד, האבן זיי געפרעגט צי ס'איז דא א סוכה, האט זי אנגעוויזן אין הויף וואו ס'איז די סוכה. זיי זענען געגאנגען קוקן די סוכה, זאגט דער זיידע פאר'ן קרן לדוד, ווישעווער רב, די סוכה איז פסול, פרעגט ער פארוואס איז די סוכה פסול, האט ער געזאגט מ'האט געדעקט די סכך פאר'ן מאכן די דפנות, (שהיא פסולה מטעם תעשה ולא מן העשוי), בלייבט ער אזוי שטיין און וואונדערט'זיך, ער זעהט דאך געהעריג א סוכה מיט ווענט, נו ווער זאגט אז ס'איז אזוי געמאכט. ווען דער דארפסמאן איז אהיים געקומען פון פעלד פרעגט איהם דער קרן לדוד ווער האט געמאכט די סוכה, זאגט ער אז ער האט אליין געמאכט די סוכה, פרעגט ער ווי אזוי האסטו געמאכט, האט ער געזאגט, אז ער האט אראפגעלייגט פיר שטאנגען און ארויף געלייגט די סכך, און נאכדעם האט ער צוגעקלאפט די ווענט. דער קרן לדוד איז געבליבן איבערראשט, און האט געפרעגט דעם זיידן ווי אזוי ער האט דאס געוואוסט?, האט דער זיידע געזאגט ס'איז נישט קיין רוח הקודש, כ'האב אנגעקוקט די סוכה, האב איך געזעהן אז ס'איז אזוי צוזאם געשטעלט געווארן!

*

דער שארמאשער רב ז"ל (בעל שו"ת תפארת נפתלי ז"ל) האט דערציילט, ער איז געווען א תלמיד ער האט געלערנט אין סיגוט, און יארן שפעטער שוין נאך זיין חתונה האט ער געהאט עפעס א שאלה ער האט געהאט ספיקות און ער האט געוואלט פרעגן דעם זיידן, ער איז

אין עצי חיים (חלק אהע"ז סימן כ"א) איז דא א אינטערעסאנטער בריוו געדרוקט צום ריסקאווער רב, די מעשה איז געווען אזוי, דער עצי חיים איז געווען אויף שבת אין ביסטריץ, פרייטאג צונאכט'ס נאכ'ן טיש, ס'איז געווען די פירות טיש, מ'האט עס גערופן דער אויבער טיש אזוי האט מען עס גערופן אין סיגוט, און מ'האט געזונגען אז ביום השביעי נחת, דער זיידע איז געזיצן אויפן פלאץ און דער עולם האט געטאנצט, און דער ריסקאווער האט זיך צוגעזעצט צום זיידן, און ער האט אים געזאגט עפעס א חידוש, און דער זיידע האט געקוקט אזוי אויפן עולם ווי אזוי דער עולם טאנצט, און דער ריסקאווער רב זאגט אים אזוי זיצענדיג דארט דעם חידוש, דער זיידע האט אים נישט געענטפערט, ממילא האט ער נישט געוואוסט צי דער זיידע האט יא מיטגעהאלטן צי ער האט נישט מיטגעהאלטן, ער האט נישט דערקענט אויף אים, און ער האט נישט געענדדיגט דעם שמועס.

ערשט פינעף יאר שפעטער האט אים דער ריסקאווער רב אפגעשריבן א בריוו איבער א דבר הלכה, און אין בריוו שרייבט ער אים דעם חידוש, איז דא געדרוקט אין עצי חיים, וואו ער ענטפערט אים, דאס וואס דו שרייבסט מיר די קשיא, דכירנא פאר פינעף יאר צוריק ווען איך בין געווען אין ביסטריץ אויף שבת האסטו מיר דאס געזאגט, און אויף דעם זאגט ער אים ער זאל מעיין זיין דארט און דארט... בשעת מעשה האט ער נישט געוואוסט צי ער הערט אים אויס צי ער הערט אים נישט אויס, האט ער עס נישט געענדיקט און דא האט ער געדענקט פונקטליך ווען און וואס ער האט אים געזאגט. ס'איז געדרוקט אין עצי חיים דער בריוו.

*

דער טאטע האט דערציילט אן אינטערעסאנטע מעשה. עס איז געווען ביים ערשטע קריג, מען האט דעמאלטס אריינגערוקט אלע אינגעלייט אין די ארמיי. עס איז געווען א אינגערמאן וואס האט געוואוינט ערגעץ אין די דערפער פון מארמאראש, עס איז געווען יום הקדוש אויפדערנאכט האט ער מורא געהאט אז מען וועט אים נעמען, איז ער אנטלאפן. איז ער געקומען אויף שבת בראשית צום זיידע'ן, דער זיידע האט אים געגעבן אן עליה, און האט אים אויס געלאזט וישם ה' לקין אות, לבלתי הכות אתו כל מצאו. ער איז געווען אין דארף, מען האט אים נישט גערופן, ער איז דורך געגאנגען די גאנצע קריג, מען האט אים נישט געזען.

*

ווען ס'איז געווען די ערשטע קריג, איז דער זיידע ז"ל אנטלאפן פון סיגוט, די רוסן זענען דעמאלטס אריין געקומען אין סיגוט און יעדער איז אנטלאפן, דאס איז געווען אום יום הקדוש (שנת תרע"ה), מ'האט אויסגערופן יום הקדוש אז מ'מעג פארן, ס'איז פיקוח נפש און ווער ס'קען פארן זאל פארן. דער זיידע האט נישט

געווארן, זיין ווייב בזיו"ר איז דעמאלט'ס געבוירן געווארן.

דער זיידע ז"ל איז געווען זייער שארף אקעגן מאדערניזם, זייער קעגן די אלע נייע זאכן, אקעגן שייטלעך איז ער אויך געווען געפערליך. - ווען מ'האט געמאכט א חסיד'יש ביהמ"ד, א קלויז, האט מען געמאכט תקנות, און מ'האט נישט געטארט אריין קומען דארט ווער ס'איז געגאנגען מיט א שייטל, אין קליינווארדיין איז אויך געווען אזוי די תקנות, און נאנאש אויך. אין באטור האט מען אויך געוואלט מאכן די תקנות, און מ'איז געווען ביים זיידן ער זאל מאכן תקנות, האט ער געזאגט מ'זאל נעמען די קליינווארדיינער תקנות, און פאר זיי איז עס געווען צי שטרענג, זיי האבן שוין נישט געהאלטן ביי דעם, זיי האבן געוואלט מ'זאל מאכן מער גרינגער, האט ער נישט געוואלט, מ'מאכט נישט קיין צווייטע ראנג תקנות האט ער געזאגט, אז מ'קען נישט איז נישט, מ'מאכט נישט מער ליבעראל...

*

א שייטל איז געווען ביי אים זייער טריפה, איז געווען א יונגערמאן וואס האט געדארפט א ישועה אויף קינדער, האט ער אים געפרעגט ווי אזוי גייט דיין ווייב? האט ער געענטפערט זי גייט מיט א שייטל, האט ער געזאגט, אז זי וועט אויסטוהן די שייטל זאגט ער איהר צו קינדער, האט ער געזאגט יא ער איז מסכים, זאגט ער אים ניין, דו גיי אהיים און פרעג אין שטוב, ער האט געוואלט צוזאגן, האט ער געזאגט גיי אהיים, פרעג און קום צוריק, איז ער צוריק געקומען אז זי איז מסכים, זי האט אויסגעטוהן דאס שייטל און זי איז געהאלפן געווארן, שפעטער נאכדעם וואס זי איז געהאלפן געווארן האט זי צוריק אנגעטוהן דעם שייטל, און מ'האט אים פארמסר'ט פאר'ן זיידן, דער זיידע האט כדרכו ווייניג גערעדט, ער האט געמאסטן די ווערטער, ווען דער זיידע האט דאס געהערט האט ער געמאכט אזוי מיט'ן קאפ, און געזאגט מ'האט דאס נישט געטארט טוהן, בקיצור, מיטן קינד האט זיך זייער נישט גוט געענדיגט... נאכדעם וואס דאס האט פאסירט איז ער נאכאמאל געקומען, און ער האט געזאגט רבי, יעצט וועט זי שוין איינהאלטן האט ער געזאגט כ'האב איינמאל צוגעזאגט.. איך זאג נישט צי נאכאמאל!.

*

דער טאטע ז"ל האט אויך אמאל פארציילט אז ווען ער איז געווען אין לאגער האט ער איינמאל גע'חלומ'ט, אז ער האט זעהט דעם טאטן, און ער האט אים געבענטשט, האט ער געוואוסט אז ער וועט איבער לעבן, ער האט געזאגט ער האט מיך געבענטשט מיט ברכת כהנים!.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל

דאך געווען א תלמיד, האט ער זיך גע'חלומ'ט אז ער זעהט דעם זיידן און ער פרעגט אים און ער האט אים געענטפערט, שפעטער האט זיך געמאכט אז ער איז געפארן קיין סיגוט אויף א יו"ט צי וואס, און אז ער איז געווען האט ער אים פארגעלייגט די שאלה וואס ער האט געהאט, האט ער אים געזאגט, כ'האב דיר דאך שוין דאס געענטפערט... דער שארמאשער רב האט דאס אליינ'ס פארציילט.

*

דער טאטע ז"ל האט דערציילט א אינטערסאנטע מעשה, דער טאטע איז נאך געווען א יונגל, און ער האט געלערנט אין חדר, און דער זיידע האט איהם געלאזט רופן פון חדר, אז ער זאל אהיים קומען, אריינקומענדיג אין שטוב איז געזיצן דארט דער זיידע, און נעבן איהם איז געזיצן איינער וואס ער האט איהם נישט געקענט - דאס איז געווען א גאסט דער וואלאווער רב (הגה"ק רבי אהרן טייטלבוים ז"ל) - דער זיידע (מרן העצ"ח) האט צוגערופן דעם טאטן און געזאגט געב שלום, דאס איז דער וואלאווער רב, און ער האט אויך געזאגט פאר'ן וואלאווער רב דאס איז מיין זוהן, און נאכדעם האט ער געהייסן פאר'ן טאטן ער זאל צוריק גיין אין חדר. ער האט עס קיינמאל נישט געטוהן, ס'זענען געקומען אסאך רבנים צום זיידן דארט קיין סיגוט, און ס'איז קיינמאל נישט געווען אזוי אז ער זאל אהיים רופן פון חדר ווען עס קומט א גאסט. דער טאטע ז"ל האט דערציילט אז ער האט נישט פארשטאנען וואס זיין טאטע האט מיט דעם געוואלט, אבער מיט יארן שפעטער נאך די קריג ווען דעם טאטנ'ס ערשטע רעביצין איז אומגעקומען על קידוש השם, און מ'האט אים אנגעטראגן דעם שידוך מיט מיין מאמע (בת אב"ד וואלאווע), דעמאלטס האט ער שוין פארשטאנען. ס'איז א מעשה פלא..

כ'האב געהערט א מעשה פלא, ס'האט פארציילט רבי עמרם טויב פון באלטימאר (רב בקהל ערוגת הבושם), ער איז געווען בזיווג ראשון אן איידעם אין אפשא, א דארף נעבן סיגוט, דאס איז געווען אויף די טשעכישער זייט, היינט איז עס די אוקריינישער זייט, ס'איז נעבן סלאטפינא. ס'איז א שפאן פון סיגוט. ס'איז געווען פון די גלילות און ס'האט באלאנגט פאר סיגוט. האט ער פארציילט, אז זיין שווער איז אדורך אסאך יארן און ער האט נישט געהאט קינדער, און ער האט זיך אזוי געמוטשעט און איז געווען זייער צובראכן, און ער איז געווען ביים זיידן אז ער דארף א ישועה אויף קינדער האבן, האט אים דער זיידע געהייסן קומען מיטן ווייב, און האט זיי געזאגט איר וועט וואוינען ביי מיר, ער האט זיי געגעבן א צימער און זיי האבן געוואוינט א וואך-צוויי דארט ביים זיידן אין הויז, נאכדעם האט ער זיי געזאגט איר קענט אהיים פארן, און זיי זענען טאקע געהאלפן

העליה לתורה בבית המדרש קדשות שמואל צבי
ר' מלאכי 4
קידושא רבא לאחר התפילה

נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו

עוד ישמע צערי יהודה וצחולות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה
בסימן טוב ובמזל טוב

אודה ה' בכל לבב על כל הטוב והחסד אשר גמלנו
ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן שמחתנו ועת משוש לבנו
יום כלולות בננו היקר

הבחור החתן המופלג בתורה ויר"ש

כמר אזרהם ברוך הי"ו

נכד כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק מוהרמ"מ מלעלוב זיע"א
ורבותינו הק' מקארלין סטאלין זיע"א

עב"ג

הכלה הצתולה המהוללה

מרת רעכיל תחי'

בת מחותני הרה"ח המפואר כש"ת משה מנחם הערשקאוויטש הי"ו
נכדת כ"ק אדמו"ר מספינקא ירושלים זללה"ה

אשר נחוג בעזרת השי"ת למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום חמישי פרשת בשלח אור לי"ב שצט תשפ"ג

באולמי "בריליאנט" (סוכת 717) רחוב בצרי 10 כביש רמות ירושלים ת"י
קבלת פנים בשעה 6:00 החופה בשעה 6:30

ואתכבד בזה בקריאה של חיבה להזמין את מע"כ קרובינו וידידינו
לבא לקחת חבל בשמחתנו אשר יהל ה' עלינו
ואי"ה ביום שמחתכם ומועדיכם ישמח לבי גם אני עמכם

ידיכם המלפּה לבואכם

חיים מרדכי געשטעטנער

בן הרה"ח עזריאל נפתלי שליט"א

וחתן כ"ק מרן אדמו"ר מוהרש"ל"א הכהן רונזפעלד זוק"ל
ז"ע ועכ"א

**הזמנות פרטיות לא נשלחו
נא לראות הזמנה זו באישית**

בסיעתא דשמיא

נעלה את ירושלים

על ראש שמחתנו

עוד ושמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

קול ששון
קול חתן

וקול שמחה
וקול כלה

בשבח ובהודיה להשי"ת
על כל הטוב אשר גמלנו
שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה
מתכבדים אנו להזמין את מע"כ וב"ב
להשתתף בשמחת כלולות בנינו היקרים שיחיו

הכלה הבתולה המהוללה

החתן הבחור המופלא בתורו

חנה בתיה תחי'

עב"ג

יעקב נ"י

שתתקיים בעזהשי"ת למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום רביעי י' שבט תשפ"ג (11 פברואר למנינם)
פר' בשלח לסדר "לא ימיש עמיד הענן יומם ועמיד האש לילה"
באולמי "וגשל" רח' הרב מלצר 13 בני ברק
קבלת פנים בשעה 5:00
החופה אי"ה בשעה 6:00

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו
ואי"ה בשמחתכם ישמח לבנו גם אנו

הורי הכלה

חיים אליעזר מושקוביץ וב"ב

אלעד

הורי החתן

פנחס גאלדשטיין וב"ב

לונדון

הזמנות פרטיות לא נשלחו
נא לראות הזמנה זו כאישית

בעזהש"ת

נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו

ובמזל טוב

בסימון טוב

בשבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו
שברוב טובו וחסדיו שהחיינו וקימנו
לזמן הזה הגיענו, כה יתן ה' וכה יוסיף ה' לנו,
נתכבד בזה להזמין את קרובינו וידידינו
להשתתף בשמחתנו שמחת כלולות בנינו

הכלה הבתולה המהוללה

החתן הבחור המופלג

יהודית תחי'

עב"ג

בן ציון ב"ו

שתתקיים בעזהש"ת למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום שלישי פרשת בשלח

ט' שבט שנת תשפ"ג לפ"ק (למס' 31 ינואר)
באולמי "ארמונות פרידמן" (שטרן) רח' מתתיהו 2 בני ברק
קבלת פנים בשעה 5:30 החופה בשעה 6:30

ובעזהש"ת בשמחתכם ישמח לבנו גם אנו
המצפים לקראת בואכם לשלום

הורי הכלה

שרגא יהושע בערקאוויטש

ב"ב

בני ברק

הורי החתן

יואל יקותיאל יוסף רוזמאן

ב"ב

נואנשעסטער

הזמנות פרטיות לא נשלחו
נא לראות הזמנה זו כאישית

ומלשפני מצות הפליץ יתמשך עלי להיות לי היים ארכים ושפע קדש

בשבח והודיה להשי"ת
 על כל הטוב אשר גמלנו
 שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה
 הננו מתבכדים להזמין את מע"כ שיחיו להשתתף

בשמחת הבר מצוה

להגל יום הכנס בנגו היקר
 כמר **יצחק אייזיק** נ"ו
 לעול התורה והמצוות

שתתקיים אי"ה ביום שלישי פרשת בשלה
 ט' שבט תשפ"ג

באולם שמח תשמח
רחוב ישמח משה 27

משעה 9:00 בערב

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתינו
ישבר בעריש מילער וב"ב

עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם
 נח יעקב הלוי היימליך וב"ב   משה מילער וב"ב

נא לראות הזמנה זו באישית
 הזמנות פרטיות אינן נשלחות

ברך עזר נישואין "ברך משה" רחסידי מאטמאן

ע"ש כ"ק רבינו הקודש מרן משה
בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכ"א

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנשי שהגיע זמן כלולות בניהם בשעת"מ

קרית יואל - בני ברק

ברכת מזל טוב

אנו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי באר"א בשמו יבורך

הר"ר **משה ווייס** הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' דוד מאיר ווייס שליט"א
ולחותנו הרב ר' נפתלי צבי בראדי שליט"א
ולזקנו הרב ר' נחמן יאקב שליט"א
להיכנס בנו - נכדם לעוה"מ"ע

הר"ר **יואל הירש** הי"ו

ולמשפחת הירש שיחיו
ולחותנו הרה"ח ר' נח קליין שליט"א
להולדת בנו - נכדם
השלום וזכר בבית מדרשו הגדול

הר"ר **שאול ליפא ווייס** הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' עבי יודא ווייס שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' י"ט ליפמאן אילאוויטש שליט"א
ולזקנו הרה"ח ר' בנימין זאב ווייס שליט"א
ולזקנו הרה"ח ר' דוד שלאמאוויטש שליט"א
ולחזו"ו הרה"ח ר' יצחק ברוך אילאוויטש שליט"א
ולחזו"ו הרה"ח ר' אפרים פישל שטאבער שליט"א

להולדת בנו - נכדם
השלום וזכר באולם שטערן בבנין הת"ת

הר"ר **שמעון ענגעל** הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' יודא ענגעל שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' משה ישראל פייערווערגער שליט"א
ולחזו"ו הרה"ח ר' זאב אלכסנדר פייערווערגער שליט"א
להולדת בנו - נכדם
השלום וזכר באולם שטערן בבנין הת"ת

הרה"ח ר' **אלטער משה קליין** שליט"א ק"י

ולאביו הרה"ח ר' יעקב קליין שליט"א
לאירוסו בתו - נכדתו

הרה"ח ר' **מרדכי שווארץ** שליט"א

לנישואי נכדו אצל חתנו
הר"ר שמשון גרינוואלד הי"ו, אלעד

הר"ר **יואל אברהם מאשקאוויטש** הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' משה יעקב מאשקאוויטש שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' יהושע גראס שליט"א
ולזקנו הרה"ח ר' יצחק מרדכי מאשקאוויטש שליט"א
להיכנס בנו - נכדם לעוה"מ"ע

הרה"ח ר' **יואל יקותיאל יוסף ראזמאן** שליט"א,

מאנטשטער

ולאביו הרה"ח ר' יעקב אלימלך ראזמאן שליט"א
ולזקנו הרה"ח ר' דוד בערקאוויטש שליט"א

***

הרב ר' **שרגא יהושע בערקאוויטש** שליט"א

ולמשפחת בערקאוויטש שיחיו

ולמשפחת קליין שיחיו

לנישואי צאצאיהם

הביום שלישי באולמי ארמונות פרידמאן

הרה"ח ר' **יואל ראטער** שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' שלום אליעזר ראטער שליט"א
ולזקנו הרב משה יעקב ראטער שליט"א
לנישואי בנו - נכדם
ביום שלישי באולמי שוכת דוד' י-ם

הרה"ח ר' **חיים אליעזר מאשקאוויטש** שליט"א, אלעד

ולאביו הרה"ח ר' יצחק מרדכי מאשקאוויטש שליט"א

לנישואי בתו - נכדתו

ביום רביעי באולמי זגשל'

הרה"ח ר' **חיים מרדכי געשטעטנער** שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' עזריאל נפתלי געשטעטנער שליט"א

לנישואי בנו - נכדו

ביום חמישי באולמי שוכת דוד' י-ם

הרה"ח ר' **אשר ענזיל גלוק** שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' יוסף פינחס וואנהאעקער שליט"א

ולמשפחת וואנהאעקער שיחיו

לאירוסו בנו - נכדם הבה"ח כמור שמואל אלעזר ני"ו

הרה"ח ר' **ישכר בעריש מילער** שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' משה מילער שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' נח יעקב היימלך שליט"א

להיכנס בנו - נכדם לעוה"מ"ע

ולהולדת הבן אצל בנו - נכדו

הר"ר בנימין מילער הי"ו, אשדוד

נפש חי"ח
ע"ש הרבנית הנשויקת
מרת ח' מיהליש ע"ה
בת מרן רבינו משה הי"ע
מלבע ח' שבת תשנ"ג

חסדי "מנחם משה"
ע"ש ר' מנחם משה ב"ר
ב"ר רוב"ל
מלבע ח' שבת תשנ"ג

חסדי "מנחם משה"
ע"ש ר' מנחם משה ב"ר
ב"ר רוב"ל
מלבע ח' שבת תשנ"ג

תהלה לדוד'
ע"ש ר' משה ח' בעלז' ויל
ב"ר יחזקאל משה' ויל
מלבע ח' י"א תשרי תשנ"ח

אב"ן ישראל
ע"ש ר' אברהם ט"ו בערסא' ויל
ב"ר ישראל ויל
מלבע ח' י"ז חשוון תשל"ז

ציו"ן לנפש חי"ח
ע"ש ר' י"ט ב"ר בעלז' ויל
ב"ר ישראל צבי ויל
מלבע ח' שבת תשנ"ג

ציו"ן לנפש חי"ח
ע"ש ר' י"ט ב"ר בעלז' ויל
ב"ר ישראל צבי ויל
מלבע ח' שבת תשנ"ג

חסדי בא"ר
ע"ש ר' אלכסנדר בעלז' ויל
ב"ר עזרא ויל
מלבע ח' ט"ו תשרי
חזש"מ מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ויל
מלבע ח' שבת תשנ"א

משא"ת חיים
ע"ש ר' חיים ט"ו ויל
ב"ר מרדכי מנחם ויל
מלבע ח' י"א אדר א' תשס"ח
חזש"מ מרת אלטע שייטל ע"ה
ב"ר משה אליהו ויל
מלבע ח' ט"ו תשרי

י"ש קטנה עולמו
ע"ש ר' יהושע חיים ויל
ב"ר יצחק ויל
מלבע ח' י"א תשרי
חזש"מ מרת שייטל ע"ה
ב"ר צבי יהודה ויל
מלבע ח' שבת תשע"א

חסדי "משה יוחנן"
קרו"ש
הרה"ח ר' משה יוחנן
ב"ר מנחם זאב קליין ויל
ממייסדי קרן עזר נישואין

חסדי "שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן זי"ע בעלז' ויל
ב"ר מרדכי ויל
מלבע ח' סלו תשס"ב

חסדי "ישראל יעקב"
ע"ש ר' ישראל יעקב אייזנבערגער ויל
מלבע ח' י"א אדר תשנ"ז
אביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם בערל ויל
מלבע ח' י"ז חשוון תשנ"ה
אביו מרת רייזל ע"ה
ב"ר ישראל יעקב הלוי ויל
מלבע ח' י"ט תמוז תשנ"ג

חסדי "שמואל זנה"
ע"ש ר' שמואל זאב לעוו ויל
ב"ר יעקב רוב"ל
מלבע ח' תשרי תשנ"ח
חזש"מ מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ויל
מלבע ח' י"ב חשוון תשל"ז

אנשי חי"ל
ע"ש ר' אביגדור פרידסון ויל
ב"ר חסד' ויל
מלבע ח' שבת תש"ג
חזש"מ מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרידענדל מ"ח ויל
מלבע ח' אלול תשס"ג

צב"א מרד"ם
ע"ש ר' צבי אלימלך בעלמאן ויל
ב"ר אברהם ויל
מלבע ח' אלול תשנ"ט
חזש"מ מרת שייטל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ויל
מלבע ח' י"ח תמוז תשנ"ט

אפריון נמוטל ליל שמעון
ע"ש ר' שמעון ראסקאל ויל
ב"ר שניאור זלמן ויל
מלבע ח' מנחם אב תשנ"ח
חזש"מ מרת רייזל ע"ה
בת ר' שלמה יודא ויל
מלבע ח' אדר תש"ע

"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ויל
ב"ר יצחק אברהם טוב"ל ויל
מלבע ח' י"ג סלו תשנ"ה

ממכון שבתו השניח